

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

БЮЛЕТЕНЬ

КОМІТЕТУ МЕДИЧНОГО І ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАВА ТА БІОЕТИКИ НААУ

жовтень 2024 — грудень 2024

Випуск 12

Бюлетень підготували:

Ольга Данченко, Юлія Савелова, Оксана Вітязь, Роман Майданик
Контакти: 04070, м. Київ, вулиця Борисоглібська, 3, 5-й поверх
Комітет медичного і фармацевтичного права та біоетики НААУ
Голова Комітету Ірина Сенюта

I. НОВИНИ КОМІТЕТУ

1.1. Заходи, проведені Комітетом та за участі членів Комітету згідно із затвердженим планом роботи

26.09.2024 відбулося чергове засідання Комітету. На порядку денному, серед інших питань обговорювалися плани роботи на осінь 2024 року і затвердження такого, а також відбулося обговорення діяльності членів комітету та регіональних представників. Було заплановано заходи, приурочені до відзначенням Міжнародного дня прав людини.

У той же день 26.09.2024 було проведено методичний семінар на актуальну тему «Проходження ВЛК військовозобов'язаними з огляду на останні зміни законодавства про мобілізацію», основним доповідачем якого виступив член Ради Комітету Сергій Антонов.

Відзначення Міжнародного дня прав людини

Комітет медичного і фармацевтичного права та біоетики НААУ долучився до відзначення Міжнародного дня прав людини, який святкують щороку 10 грудня. Члени Комітету провели кілька заходів, приурочених до цього свята, зокрема:

6 грудня 2024 року кафедра менеджменту охорони здоров'я Одеського національного медичного університету спільно з Комітетом медичного і фармацевтичного права та біоетики Національної асоціації адвокатів України провели відкриту бінарну лекцію «Захист права людини на конфіденційність у сфері охорони здоров'я».

Лекторами від Комітету виступили Зінаїда Чуприна, Олександр Корнага та Вікторія Валах.

На лекції були розкриті такі проблемні питання: поняття та зміст лікарської таємниці, особливості її захисту у кримінальному та цивільному процесі (З. Чуприна); окремі аспекти доступу НСЗУ до конфіденційних даних про пацієнта та можливості їх захисту з боку ЗОЗ (О. Корнага); особливості використання персональних даних медичного працівника з боку ЗОЗ при виконанні ним своїх професійних обов'язків, основні правила проведення аудіо- та відеозйомки у приміщеннях ЗОЗ (В. Валах).

10 грудня 2024 відбулися наукові читання на тему «Праволюдинні дороговкази для медичного права», присвячені Міжнародному дню прав людини та пам'яті професора Рабіновича П. М.».

Метою заходу було пригадати життєвий і творчий шлях Петра Мойсейовича Рабіновича, висвітлити роль і значення загальнотеоретичного праволюдинного доробку професора та його вплив на становлення і розвиток медичного права, а також окреслити актуальні питання забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я.

Організаторами заходу виступили Комітет медичного та фармацевтичного права та біоетики НААУ, Лабораторія прав людини імені академіка Петра Рабіновича НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, кафедра медичного права Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

На наукових читаннях було чимало цікавих тем: від людської гідності як джерела прав людини, правомірних очікувань до усвідомленості при ухваленні рішень як принципу самоврядності пацієнта, обмеження права на таємницю про стан здоров'я в умовах воєнного стану. Лекторами від Комітету виступили Ірина Сенюта (доповідь на тему «Усвідомленість при ухваленні рішень як принцип самоврядності пацієнта: загальнотеоретичні питання на основі концептуально-методологічних підходів П. М. Рабіновича»), Яна Бабенко (доповідь на тему «Усвідомленість при ухваленні рішень як принцип самоврядності пацієнта: загальнотеоретичні питання на основі концептуально-методологічних підходів П. М. Рабіновича «Обмеження права на таємницю про стан здоров'я в умовах воєнного стану»).

Також 10.12.2024 було проведено заключне засідання Комітету за 2024 рік. На порядку денному було чимало питань, зокрема затвердження плану роботи Комітету на 2025 рік, у тому числі заплановано просвітницьку діяльність та роботу зі студентством у сфері медичного права, а також обговорення організації заходів, приурочених до ключових подій.

1.2. Активності членів Комітету

3 Члени Ради Комітету Христина Терешко, Ірина Сенюта, Дмитром Дюжев та Наталія Чорновус підготували бюлетень за червень – вересень 2024 року.

23.09.2024 Андрій Саченко провів лекцію-семинар для здобувачів вищої освіти 4 курсу навчання навчально-науково медичного інституту Чорноморського національного університету ім. Петра Могили на тему "Юридична гігієна медичних працівників".

30.09.2024 Яна Бабенко взяла участь у вебінарі, організованому Global Medical Knowledge Alliance в рамках Грантового конкурсу, що проводиться ГС «Мережа хабів громадянського суспільства України».

02.10.2024 Яна Бабенко провела вебінар в рамках курсу "Медичне право 5.0" для Vca.Education.Education на тему «Цивільно-правова відповідальність у сфері надання медичної допомоги».

09.10.2024 Юлія Савелова провела семінар для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти групи ПБА-24-1 Навчально-наукового інституту права Державного податкового університету на тему «Доступ до первинної медичної: практичний аспект».

11.10.2024 Оксана Вітязь провела вебінар для адвокатів Житомирської області на тему «Військово-лікарські комісії. Їх робота під час військового стану. Оскарження рішень. Судова практика України».

17.10.2024 Сергій Антонов надав інтерв'ю з питань застосування методів ДРТ під час війни для видання La Stampa (Італія).

18.10.2024 Юлія Миколаєць провела лекцію на тему «Нові підстави звільнення у КЗпП» на церемонії «Всеукраїнський конкурс «Кадровик року – 2024».

21.10.2024 Ірина Сенюта взяла участь у круглому столі з впровадження міжнародного гуманітарного права, який проводився МОЗ України з метою виконання протокольного доручення Міжвідомчої комісії з питань застосування і реалізації норм міжнародного гуманітарного права в Україні.

25.10.2024 Ірина Сенюта, Христина Терешко та Ірина Богомазова брали участь як доповідачі у II науково-практичній конференції з міжнародною участю на тему «Актуальні мультидисциплінарні питання перинатології, неонатології та педіатрії: клінічні та правові аспекти».

Ірина Сенюта виступила з темою «Правничка гармонія медичної практики: поради для досягнення», Христина Терешко виступила з темою «Реалізація права на працю медичними працівниками в умовах воєнного стану» Ірина Богомазова презентувала тему «Реклама у сфері охорони здоров'я: новели правового регулювання».

25.10.2024 Міла Хмара як лектор провела для студентів факультету «Фізична реабілітація та фізична терапія» лекцію на тему «Правові аспекти щодо надання та отримання реабілітаційної допомоги на всіх рівнях».

31.10.2024 Яна Бабенко провела лекцію для студентів-медиків НМУ О. О. Богомольця на тему «Порушення медичних протоколів і відповідальність за це».

08.11.2024 відбувся черговий III Міжнародний конгрес з репродуктивного права — важлива подія для професіоналів та експертів, які займаються питаннями правового регулювання та захисту репродуктивних прав у сучасному світі. Метою конгресу стало обговорення актуальних викликів у сфері репродуктивного права в умовах глобальної нестабільності та збройних конфліктів, а також пошук рішень для захисту прав усіх учасників програм репродуктивної допомоги.

Захід організовано Центром медичного та репродуктивного права Сергія Антонова і Всеукраїнською фундацією компаній з організаційно-правового забезпечення програм ВРТ.

Сергій Антонов, голова оргкомітету Конгресу, модерував Секцію 1, присвячену правовому регулюванню допоміжної репродукції людини в епоху новітніх технологій та виступив з доповіддю на тему «Юридичні та біоетичні виклики використання штучного інтелекту при застосуванні допоміжних репродуктивних технологій».

Роман Майданик під час своєї доповіді представив концепцію оновлення цивільного законодавства України про допоміжні репродуктивні технології.

Ольга Данченко, співголова оргкомітету Конгресу, модерувала Секцію 2, спрямовану на обмін міжнародним досвідом у сфері реалізації та захисту репродуктивних прав людини і під час своєї доповіді висвітлила тему «Особливості отримання проїзних документів на дітей, народжених у результаті програм сурогатного материнства в Україні: виклики та досягнення воєнного часу».

08.11.2024 Ірина Сенюта взяла участь у роботі Міжнародної науково-практичної конференції на тему «Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод в контексті 75-річної діяльності Ради Європи» та виступила з доповіддю на тему «Самостійність в ухваленні рішень як принцип самоврядності пацієнта».

14.11.2024 Сергій Антонов надав інтерв'ю з питань застосування сурогатного материнства в Україні під час війни для видання Le Figaro (Франція).

22.11.2024 Яна Бабенко на платформі ВША провела вебінар для адвокатів на тему «Відповідальність лікаря за завдану пацієнту шкоду. Практичні аспекти».

24.11.2024 Ольга Данченко взяла участь у циклі лекцій Європейської асоціації студентів права ELSA Kyiv «Нове життя попри все. ДРТ в Україні: нові зміни та виклики під час воєнного стану» та прочитала лекцію на тему «Особливості реалізації програм сурогатного материнства в умовах воєнного стану в Україні».

02.12.2024 Ірина Сенюта виступила як гостьова лекторка в межах циклу гостьових лекцій та бінарних занять для магістрів Київського університету туризму, економіки і права та аспірантів Інституту правотворчості та науково-правових експертиз НАН України. Прочитала лекцію на тему «Особисті немайнові права у сфері надання медичної допомоги: окремі питання реалізації».

03.12.2024 Ірина Сенюта Сьогодні взяла участь у фаховому семінарі на тему «Актуальні питання перинатальної допомоги у Львівській області за 9 міс. 2024 року. Підсумки» та розкрила правові питання реалізації вимог до виконання пакетів НСЗУ МОЗ України на 2025 рік «Медична допомога при пологах» та «Медична допомога новонародженим у складних неонатальних випадках».

05.12.2024 Юлія Миколаєць провела вебінар на тему «Повітряні тривоги. Алгоритм дій».

06.12.2024 Яна Бабенко на платформі ВША провела вебінар на тему «Аспекти роботи адвоката у сфері згоди пацієнта на медичне втручання».

12.12.2024 Юлія Миколаєць виступила на VIII Всеукраїнському конгресі МедСправа з темою «Юридичний захист медичного бізнесу. Чого боятися і до чого готуватися вже сьогодні».

13.12.2024 Оксана Вітязь та Вікторія Валах провели семінар у змішаному форматі для адвокатів Одеської області на тему «Військово-лікарські комісії. Їх робота під час військового стану: Оскарження рішень та судова практика. Процесуальний статус медичної документації». Оператор: Рада адвокатів Одеської області.

16.12.2024 Юлія Миколаєць провела вебінар на тему «БПР медиків 2025: нові вимоги чи нові проблеми?» на медичній освітній платформі для лікарів, провайдері БПР «Progress».

18.12.2024 Оксана Вітязь провела вебінар для адвокатів на платформі ВША на тему «Військово-лікарські комісії. Їх робота під час військового стану: Оскарження рішень та судова практика».

Члени Ради Комітету **Олександр Корнага, Зінаїда Чуприна, Оксана Міськів та Наталія Маркочева** були тренерами учасників онлайн курсу Ради Європи HELP «Основні принципи захисту прав людини у сфері біомедицини».

II. НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА

2.1. Закони та інші нормативно-правові акти у сфері медичного права

23.09.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження змін до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України на 2024 рік» №1633.

МОЗ України внесло до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України на 2024 рік, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 лютого 2024 року №345 (далі – План), таку зміну: в пункті 48 розділу 2 Плану у графі «Відповідальний структурний підрозділ» слова «Департамент громадського здоров'я» замінити словами «Фармацевтичне управління».

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-23-09-2024-1633-pro-zatverdzhennya-zmin-do-planu-diyalnosti-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-na-2024-rik>

24.09.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до Графіків проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр, ступеня фахової передвищої освіти галузі знань «22 Охорона здоров'я» у 2024 році» №1641.

МОЗ України внесло зміни до:

Графіка проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня фахової передвищої освіти галузі знань «22 Охорона здоров'я» у 2025 році, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08 серпня 2024 року №1399, виклавши його в новій редакції, що додається;

Графіка проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр галузі знань «22 Охорона здоров'я» у 2025 році, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08 серпня 2024 року №1399, виклавши його в новій редакції, що додається;

Графіка проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр галузі знань «22 Охорона здоров'я» у 2025 році, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08 серпня 2024 року №1399, виклавши його в новій редакції, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-24-09-2024-1641-pro-vnesennya-zmin-do-grafikiv-provedennya-yedinogo-derzhavnogo-kvalifikacijnogo-ispitu-dlya-zdobuvachiv-stupeniv-vishoyi-osviti-magistr-bakalavr-stupenya-fahovoyi-peredvishoyi-osviti-galuzi-znan>

26.09.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2009 р. №1418» №1108.

Кабінет Міністрів України вніс до постанови від 29 грудня 2009 р. №1418 “Про затвердження Порядку виплати надбавки за вислугу років медичним та фармацевтичним працівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я” (Офіційний вісник України, 2010 р., №1, ст. 11; 2012 р., №5, ст. 173; 2022 р., №56, ст. 3316) зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-29-hrudnia-2009-r-1418-i260924-1108>

26.09.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2009 р. №1418» №1108.

Кабінет Міністрів України вніс до постанови від 29 грудня 2009 р. №1418 “Про затвердження Порядку виплати надбавки за вислугу років медичним та фармацевтичним працівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я” (Офіційний вісник України, 2010 р., №1, ст. 11; 2012 р., №5, ст. 173; 2022 р., №56, ст. 3316) зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-29-hrudnia-2009-r-1418-i260924-1108>

26.09.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Деякі питання безпеки та верифікації лікарських засобів» №1121.

Кабінет Міністрів України затвердив:

- Положення про національну систему верифікації лікарських засобів;
- Порядок нанесення засобів безпеки на упаковку лікарського засобу, визначення їх характеристик, засобів перевірки та встановлення вимог до шифрування, структури та формату інформації, яку містять засоби безпеки.

Положення визначає засади, порядок формування та функціонування національної системи верифікації лікарських засобів.

Порядок визначає характеристики засобів безпеки лікарських засобів, механізм їх нанесення, засоби перевірки, а також встановлює вимоги до шифрування (за потреби), структури та формату інформації, яку повинен містити відповідний засіб безпеки.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-bezpeky-ta-veryfikatsii-likarskykh-zasobiv-1121-260924>

01.10.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2023 р. №1394» №1126.

Кабінет Міністрів України вніс до постанови Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2023 р. №1394 “Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2024 році” (Офіційний вісник України, 2024 р., №11, ст. 668, №39, ст. 2371) зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-22-hrudnia-2023-r-1394-1126-011024>.

01.10.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до переліку лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них, що закуповуються за кошти державного бюджету для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я» №1127.

Кабінет Міністрів України вніс до переліку лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них, що закуповуються за кошти державного бюджету для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 р. №216 “Деякі питання закупівлі лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них” (Офіційний вісник України, 2022 р., №25, ст. 1303; 2024 р., №36, ст. 2267, №51, ст. 3100), зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-pereliku-likarskykh-zasobiv-medychnykh-vyrobiv-ta-dopomizhnykh-zasobiv-do-nykh-shcho-zakupovuiutsia-za-koshty-derzhavnoho-biudzhetu-dlia-vykonannia-prohram-i011024-1127>.

01.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до переліку закладів охорони здоров'я державної форми власності для розміщення евакуйованого населення» №1676.

МОЗ України внесло зміни до переліку закладів охорони здоров'я державної форми власності для розміщення евакуйованого населення, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27 грудня 2022 року №2356 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 17 серпня 2024 року №1443), виклавши його в новій редакції, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-01-10-2024-1676-pro-vnesennya-zmin-do-pereliku-zakladiv-ohoroni-zdorov-ya-derzhavnoyi-formi-vlasnosti-dlya-rozmishennya-evakujuvanogo-naselennya>.

01.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження переліку закладів охорони здоров'я, які надають послуги з безоплатного ендопротезування суглобів» №1666.

МОЗ України затвердило перелік закладів охорони здоров'я, які надають послуги з безоплатного ендопротезування суглобів, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-01-10-2024-1666-pro-zatverdzhennya-pereliku-zakladiv-ohoroni-zdorov-ya-yaki-nadayut-poslugi-z-bezoplatnogo-endoprotezuвання-suglobiv>.

01.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Зміни до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік» №1672.

МОЗ України внесло зміну до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 грудня 2023 року №2177, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-01-10-2024-1672-pro-zatverdzhennya-zmin-do-planu-diyalnosti-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-z-pidgotovki-proyektiv-regulyatornih-aktiv-na-2024-rik>.

04.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Зміни до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік» №1691.

МОЗ України внесло зміну до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 грудня 2023 року №2177, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-04-10-2024-1691-pro-zatverdzhennya-zmini-do-planu-diyalnosti-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-z-pidgotovki-proyektiv-regulyatornih-aktiv-na-2024-rik>.

05.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до складу Координаційної міжвідомчої робочої групи з виконання Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку» №1649.

МОЗ України затвердило зміни до складу Координаційної міжвідомчої робочої групи з виконання Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27 січня 2021 року №139,

виклавши його у новій редакції, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-05-10-2024-1694-pro-vnesennya-zmin-do-skladu-koordinacijnoyi-mizhvidomchoyi-robochoyi-grupi-z-vikonannya-nacionalnogo-planu-zahodiv-shodo-neinfekciynih-zahvoryuvan-dlya-dosyagnennya-globalnih-cilej-stalogo-rozvitku>

08.10.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. №857» №1150.

Кабінет Міністрів України вніс до постанови Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. №857 “Про затвердження Положення про електронну інформаційну систему обліку вирощених рослин конопель для медичних цілей, переміщення таких рослин, продуктів їх переробки, рослинної субстанції канабісу, вироблених (виготовлених) із них лікарських засобів на всіх етапах обігу та порядок її функціонування” (Офіційний вісник України, 2024 р., №71, ст. 4254) зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-25-lypnia-2024-r-857-i081024-1150>

08.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік» №1715.

МОЗ України внесло зміни до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 грудня 2023 року №2177, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-08-10-2024-1715-pro-zatverdzhennya-zmini-do-planu-diyalnosti-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-z-pidgotovki-proyektiv-regulyatornih-aktiv-na-2024-rik>

08.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік» №1716.

МОЗ України внесло зміни до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 грудня 2023 року №2177, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-08-10-2024-1716-pro-zatverdzhennya-zmin-do-planu-diyalnosti-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-z-pidgotovki-proyektiv-regulyatornih-aktiv-na-2024-rik>

09.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до паспорта бюджетної програми на 2024 рік» №1721.

МОЗ України внесло зміни до паспорта бюджетної програми на 2024 рік Міністерства охорони здоров'я України за КПКВК 2301110, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 15 лютого 2024 року №254 «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2024 рік», виклавши його у новій редакції, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-09-10-2024-1721-pro-vnesennya-zmin-do-pasporta-byudzhethnoyi-programi-na-2024-rik>

09.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до паспорта бюджетної програми на 2024 рік» №1722.

МОЗ України внесло зміни до паспорта бюджетної програми на 2024 рік Міністерства охорони здоров'я України за КПКВК 2301180, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 07 лютого 2024 року №210 «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2024 рік», виклавши його у новій редакції, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-09-10-2024-1722-pro-vnesennya-zmin-do-pasporta-byudzhethnoyi-programi-na-2024-rik>

09.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Переліку особливо небезпечних, небезпечних інфекційних хвороб» №1724.

МОЗ України затвердило Перелік особливо небезпечних, небезпечних інфекційних хвороб, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-09-10-2024-1724-pro-zatverdzhennya-pereliku-osobливо-nebezpechnih-nebezpechnih-infekciynih-hvorob>

10.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Уніфікованих клінічних протоколів первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Ускладнення цирозу печінки: гепаторенальний синдром», «Цироз печінки компенсований»» №1734.

Відповідно до статті 14¹ Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», абзацу п'ятнадцятого підпункту 10 пункту 4, пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року №267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року №90), пунктів 2.4 розділу II та 3.4 розділу III Методики розробки та впровадження медичних стандартів медичної допомоги на засадах доказової медицини,

затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28 вересня 2012 року №751, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 року за №2001/22313, МОЗ України, затвердило:

- Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Ускладнення цирозу печінки: гепаторенальний синдром»;
- Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Цироз печінки компенсований».

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-10-10-2024-1734-pro-zatverdzhennya-unifikovanih-klinichnih-protokoliv-pervinnoyi-ta-specializovanoyi-medichnoyi-dopomogi-uskladnennya-cirozu-pechinki-gepatorenalnij-sindrom-ciroz-pechinki-kompensovaniy>.

14.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до паспорта бюджетної програми на 2024 рік» №1753.

Міністерство охорони здоров'я України внесло зміни до паспорта бюджетної програми на 2024 рік Міністерства охорони здоров'я України за КПКВК 2301170, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 лютого 2024 року №273 «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2024 рік», виклавши його у новій редакції, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-14-10-2024-1753-pro-vnesennya-zmin-do-pasporta-byudzhethnoyi-programi-na-2024-rik>.

29.10.2024 Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення процедур проведення медико-соціальної експертизи».

Законопроект має на меті провести точкові зміни окремих процедур проходження медико-соціальної експертизи, зокрема пропонується виключити обов'язок особи проходити медичний огляд у МСЕК, та передбачити право особи визначати форму своєї участі в засіданні МСЕК (особисто чи онлайн).

Запропоновані зміни «розблокують» можливості цифровізації маршруту пацієнта (як цивільного, так і військового), знімуть фінансовий, часовий та фізичний тягар з пацієнтів, які мусять витратити здоров'я, гроші та час на дорогу (дістатися до місця засідання МСЕК та повернутися додому або в місце дислокації військової частини), очікування в чергах. Законопроектом пропонуються зміни, оскільки:

- «велика реформа» системи реабілітації та інвалідності вже затягується в часі;
- чинна система проходження медико-соціальної експертизи не відповідає законам України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» та «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я»;
- принижує людську гідність та порушує права людини, містить високі корупціогенні фактори;

- впровадження точкових змін швидке і суттєво спростить цивільним та військовим пацієнтам проходження як МСЕК, так і ВЛК.

Законопроектом пропонується виключити обов'язок особи проходити медичний огляд в МСЕК, та передбачити право особи визначати форму своєї участі в засіданні МСЕК (особисто чи онлайн). Це зміни до законів України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» та «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я».

Також зміни до Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» передбачають обов'язок МСЕК взаємодіяти з міждисциплінарною реабілітаційною командою (МДРК), своєчасно приймати рішення щодо підтвердження стійкого обмеження життєдіяльності та встановлення статусу "особа з інвалідністю" або "дитина з інвалідністю"; вносити до централізованого банку даних з проблем інвалідності (ЦБІ) та до електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ) інформацію про повнолітніх осіб, які пройшли медико-соціальну експертизу, а саме: відомості акта огляду та протоколу засідання комісії, рішення комісії, а також індивідуальну програму реабілітації. Внесення відповідних даних до ЦБІ та ЕСОЗ є важливими складовими цифровізації маршруту пацієнта.

Зміни до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» вносяться з метою узгодження цього Закону із Законом України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (оскільки частина перша статті 3 Закону «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» звучує інвалідність включно до втрати здоров'я).

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44131>.

29.10.2024 Верховна Рада України прийняла за основу Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підготовки, безперервного професійного розвитку та професійної діяльності за професіями у сфері охорони здоров'я».

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підготовки, безперервного професійного розвитку та професійної діяльності за професіями у сфері охорони здоров'я» (далі – проект Закону) розроблено з метою забезпечення комплементарності статей 33, 74, 75 Основ законодавства України про охорону здоров'я, статті 27 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», статті 4-² Кодексу законів про працю України із законодавством України у сфері праці та освіти, а також встановлення повноважень органів виконавчої влади стосовно визначення єдиних кваліфікаційних вимог, здійснення підготовки, перепідготовки та безперервного професійного розвитку за професіями у сфері охорони здоров'я.

Проектом Закону передбачається внести зміни:

- до статей 33, 74, 75 Основ законодавства України про охорону здоров'я, що стосуються визначення єдиних кваліфікаційних вимог до осіб, які провадять певні види медичної і фармацевтичної діяльності, надають реабілітаційну допомогу та здійснюють іншу професійну діяльність за професіями у сфері охорони здоров'я, а також порядку їх атестації та проведення верифікації інформації про їх освіту, кваліфікацію та професійний досвід; засад та особливостей підготовки, перепідготовки та безперервного професійного розвитку за професіями у сфері охорони здоров'я;
- до абзацу четвертого частини другої статті 27 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», згідно з якими наукові установи можуть здійснювати підготовку лікарів-спеціалістів у сфері післядипломної освіти згідно з отриманою ліцензією на відповідну освітню діяльність за спеціальностями, що відповідають профілю діяльності наукової установи;
- до статті 4-2 Кодексу законів про працю України, згідно з якими професійні стандарти на професії у сфері охорони здоров'я затверджуються після погодження з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44804>.

29.10.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 р. №321» №1232.

Кабінет Міністрів України вніс до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 р. №321 “Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби, їх переліку” (Офіційний вісник України, 2012 р., №31, ст. 1146; 2022 р., №34, ст. 1852; 2024 р., №7, ст. 321, №49, ст. 2983) зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-5-kvitnia-2012-r-321-i291024-1232>.

29.10.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до Положення про Центральну медико-соціальну експертну комісію МОЗ» №1821.

Міністерство охорони здоров'я України внесло до Положення про Центральну медико-соціальну експертну комісію МОЗ, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 26 жовтня 2024 року №1809, такі зміни:

1) доповнити після пункту 3 новим пунктом 31 такого змісту:

«31 .Комісія має власну печатку із своїм найменуванням.»;

2) абзац дев'ятий пункту 8 викласти у такій редакції:

«направляє в особливо складних випадках осіб, що звертаються для встановлення інвалідності, для проведення медико-соціального експертного обстеження до клініки ДУ «Український державний науково-дослідного інституту медико-соціальних проблем інвалідності МОЗ України» (м. Дніпро) та Науково-дослідного інституту реабілітації інвалідів (навчально-лікувальний комплекс ВНМУ ім. М. І. Пирогова) (м. Вінниця);»;

3) абзац четвертий пункту 9 виключити.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-29-10-2024-1821-pro-vnesennya-zmin-do-polozhennya-pro-centralnu-mediko-socialnu-ekspertnu-komisiyu-moz>.

05.11.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 р. №589» №1267.

Кабінет Міністрів України вніс до постанови Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 р. №589 “Про затвердження Порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом” (Офіційний вісник України, 2009 р., №44, ст. 1477; 2016 р., №65, ст. 2202, №20, ст. 803; 2017 р., №30, ст. 883; 2020 р., №63, ст. 2047, №89, ст. 2867; 2024 р., №10, ст. 594, №42, ст. 2548) зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-3-cheravnia-2009-r-589-1267-051124>.

08.11.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 17 березня 2011 р. №298 і від 7 березня 2022 р. №216» №1270.

Кабінет Міністрів України вніс до постанов Кабінету Міністрів України від 17 березня 2011 р. №298 “Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення здійснення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру”

(Офіційний вісник України, 2011 р., №22, ст. 917; 2022 р., №18, ст. 966; 2023 р., №4, ст. 324; 2024 р., №25, ст. 1607) і від 7 березня 2022 р. №216 “Деякі питання закупівлі лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них” (Офіційний вісник України, 2022 р., №25, ст. 1303, №99, ст. 6199; 2024 р., №36, ст. 2267, №51, ст. 3100, №61, ст. 3656) зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-postanov-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-17-bereznia-2011-r-298-i-vid-7-bereznia-2022-r-216-i081124-1270>.

08.11.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік» №1878.

Міністерство охорони здоров'я України затвердило зміну до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 грудня 2023 року №2177, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-08-11-2024-1878-pro-zatverdzhennya-zmini-do-planu-diyalnosti-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-z-pidgotovki-proyektiv-regulyatornih-aktiv-na-2024-rik>.

08.11.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік» №1884.

Міністерство охорони здоров'я України внесло зміни до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 грудня 2023 року №2177, [що додаються](#).

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-08-11-2024-1884-pro-zatverdzhennya-zmin-do-planu-diyalnosti-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-z-pidgotovki-proyektiv-regulyatornih-aktiv-na-2024-rik>.

12.11.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Деякі питання залучення державних установ до реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення» №1295.

Кабінет Міністрів України встановив, що до дати державної реєстрації новоутвореної юридичної особи в організаційно-правовій формі державного некомерційного підприємства державні установи за переліком згідно з додатком:

1) можуть залучатися до реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення як надавачі медичних послуг шляхом укладення в установленому порядку договорів про медичне обслуговування населення із Національною службою здоров'я з 1 січня 2025 р.;

2) забезпечують безоплатність надання медичних послуг за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення та використовують кошти, отримані за договорами про медичне обслуговування населення із Національною службою здоров'я, для організації та надання таких послуг.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-zaluchennia-derzhavnykh-ustanov-do-realizatsii-prohramy-derzhavnykh-harantii-medychnoho-obsluhovuvannia-naselennia-i121124-1295>.

12.11.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до Національного переліку основних лікарських засобів» №1296.

Кабінет Міністрів України вніс до Національного переліку основних лікарських засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2009 р. №333 “Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення” (Офіційний вісник України, 2009 р., №27, ст. 906; 2022 р., №6, ст. 343, №62, ст. 3735), зміни, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-natsionalnoho-pereliku-osnovnykh-likarskykh-zasobiv-i121124-1296>.

12.11.2024 Кабінет Міністрів України прийняв розпорядження «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству охорони здоров'я на 2024 рік» №1113-р.

Кабінет Міністрів України відповідно до частини восьмої статті 23 Бюджетного кодексу України зобов'язав здійснити в межах загального обсягу бюджетних призначень, передбачених Міністерству охорони здоров'я на 2024 рік у загальному фонді державного бюджету, перерозподіл видатків державного бюджету шляхом:

зменшення обсягу видатків споживання за програмою 2301180 “Медична допомога, що надається санаторно-курортними закладами” на 2 604,1 тис. гривень (із них оплата праці — 2 604,1 тис. гривень);

зменшення обсягу видатків споживання за програмою 2301350 “Організація і регулювання діяльності установ та окремі заходи у системі охорони здоров'я” на 35 694,2 тис. гривень (із них оплата праці — 29 257,5 тис. гривень);

встановлення обсягу видатків розвитку за програмою 2301070 “Підготовка і підвищення кваліфікації кадрів у сфері охорони здоров'я, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів закладами фахової передвищої та вищої освіти, підвищення кваліфікації кадрів науковими установами” на 15 000 тис. гривень;
 збільшення обсягу видатків споживання за програмою 2301110 “Спеціалізована медична допомога, що надається загальнодержавними закладами охорони здоров'я” на 1 373,2 тис. гривень (із них комунальні послуги та енергоносії — 1 373,2 тис. гривень);
 збільшення обсягу видатків за програмою 2301170 “Спеціалізована медична допомога, що надається закладами охорони здоров'я наукових установ та закладів вищої освіти” на 20 694,2 тис. гривень (у тому числі видатки споживання — 10 764,2 тис. гривень (із них комунальні послуги та енергоносії — 10 564,2 тис. гривень), видатки розвитку — 9 930 тис. гривень);
 збільшення обсягу видатків споживання за програмою 2301200 “Спеціалізована медична допомога, що надається в амбулаторних умовах закладами охорони здоров'я наукових установ та закладів вищої освіти, а також загальнодержавними закладами охорони здоров'я” на суму 1 230,9 тис. гривень.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-pererozpodil-deiakykh-vydatkiv-derzhavnogo-biudzhetu-peredbachenykh-s1113121124>.

12.11.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про утворення робочої групи з питань організації внутрішнього контролю в Міністерстві охорони здоров'я України» №1896.

Міністерство охорони здоров'я України утворило робочу групу з питань організації внутрішнього контролю в Міністерстві охорони здоров'я України (далі – Робоча група) та затвердило її персональний склад, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-12-11-2024-1896-pro-utvorennya-robochoyi-grupi-z-pitan-organizaciyi-vnutrishnogo-kontrolyu-v-ministerstvi-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini>.

14.11.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Плану заходів щодо організації надання медичної допомоги пацієнтам із гострим мозковим інсультом в Україні» №1914.

Міністерство охорони здоров'я України затвердило План заходів щодо організації надання медичної допомоги пацієнтам із гострим мозковим інсультом в Україні, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-14-11-2024-1914-pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-organizaciyi-nadannya-medichnoyi-dopomogi-paciyentam-iz-gostrim-mozkovim-insultom-v-ukrayini>.

20.11.2024 Верховна Рада України прийняла за основу законопроект «Про захист персональних даних».

Документ розроблений на виконання зобов'язання України передбаченого статтею 15 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та завдання 11 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. №1106.

Законопроект має на меті підвищити рівень захисту конституційного права на повагу до приватного життя через посилення стандартів обробки персональних даних та надати більше прав суб'єкту персональних даних для забезпечення можливості здійснення повноцінного контролю суб'єктом за обробкою його персональних даних.

Законопроект передбачає:

приведення термінології сфери захисту персональних даних у відповідність до нових міжнародних стандартів;

деталізацію та більш зрозуміле формулювання принципів обробки персональних даних;

більш чітке формулювання підстав обробки персональних даних;

деталізовані та прозорі вимоги до згоди на обробку персональних даних, які дозволять уникнути зловживань та маніпуляцій; розширення прав суб'єктів персональних даних та механізм їх реалізації;

чітке визначення обов'язків контролера й оператора персональних даних;

порядок повідомлення про витік персональних даних; інститут відповідальної особи з питань захисту персональних даних, її функціональні обов'язки, вимоги та порядок призначення;

врегулювання передачі персональних даних на територію іноземних держав та міжнародних організацій;

фінансову відповідальність, адміністративно-господарські санкції, що застосовуються до контролера та/або оператора за порушення права на захист персональних даних, які дозволять забезпечити дієвість закону та виконання його вимог.

Законопроектом визначено особливі вимоги до:

обробки персональних даних (чутливі персональні дані), обробки персональних даних, пов'язаних з притягненням до кримінальної відповідальності, обробки біометричних даних суб'єктами владних повноважень та обробки персональних даних з метою прямого маркетингу, передвибірчої агітації та політичної реклами.

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40707>.

20.11.2024 Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері національної безпеки і оборони щодо надання допомоги на догоспітальному етапі та здійснення цивільно-військового співробітництва».

Закон розроблено з метою надання Міністерству оборони України повноважень щодо затвердження обсягів надання тактичної догоспітальної допомоги на догоспітальному етапі, що надається під час ведення воєнних (бойових) дій та підготовки сил безпеки і сил оборони до застосування за призначенням, а також здійснення контролю за їх додержанням. А також затвердження за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, переліків, мінімальних вимог та/або стандартів якості медичних виробів (виробів медичного призначення) та допоміжних засобів до них, що застосовуються силами безпеки і силами оборони для надання тактичної догоспітальної допомоги під час ведення воєнних (бойових) дій та підготовки сил безпеки і сил оборони до застосування за призначенням, на основі відповідних вимог, стандартів якості, рекомендацій або інших відповідних документів, рішень Організації Північноатлантичного договору або окремих держав – членів Організації Північноатлантичного договору (за наявності).

Прийняття цього Закону має на меті забезпечити створення ефективного елементу взаємодії всіх складових сектору безпеки й оборони під час реагування на загрози національній безпеці України. Закон визначає поняття тактичної догоспітальної допомоги, цивільно-військового співробітництва. Також Законом передбачено внесення змін до статті 14-1 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та статей 1, 10 Закону України «Про оборону України», якими передбачається надання Міністерству оборони України повноважень щодо затвердження на основі стандартів Організації Північноатлантичного договору та/або стандартів, затверджених окремими державами – членами Організації Північноатлантичного договору, для сил безпеки і сил оборони обсягів надання тактичної догоспітальної допомоги на догоспітальному етапі, що надається під час ведення бойових дій та підготовки сил безпеки і сил оборони за призначенням у тактичних умовах, а також здійснення контролю за їх додержанням. Передбачено надання Міністерству оборони України повноважень, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, затверджувати перелік, мінімальні вимоги та/або стандарти якості медичних виробів (виробів медичного призначення) та допоміжних засобів до них, що застосовуються силами безпеки і силами оборони для надання тактичної догоспітальної допомоги під час ведення бойових дій, на основі відповідних вимог, стандартів якості, рекомендацій або інших відповідних документів, рішень Організації Північноатлантичного договору або окремих держав – членів Організації Північноатлантичного договору (за наявності).

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44558>.

20.11.2024 Верховна Рада України прийняла за основу законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо особливостей державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я».

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо особливостей державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я» (далі – законопроект), розроблений з метою удосконалення доступу пацієнтів до лікарських засобів, які закуповуються за бюджетні кошти Державним підприємством «Медичні закупівлі України» (далі – ДП «Медзакупівлі України») для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я.

Законопроектом пропонується:

внести зміни до Закону України «Про лікарські засоби», а саме до:

статей 2, 9 у частині уточнення визначення Державного реєстру лікарських засобів та переліку відомостей, що вносяться до нього, шляхом узгодження їх з вимогами Закону України «Про публічні електронні реєстри»;

статті 91, що дозволить удосконалити підходи до існуючих процедур спрощеної державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися ДП «Медзакупівлі України», зокрема шляхом:

1. запровадження можливості державної реєстрації за спрощеною процедурою, встановленою частиною четвертою статті 91 Закону України «Про лікарські засоби», також лікарських засобів, які зареєстровані компетентним органом Великої Британії, країни-члена Європейського Союзу або включені до бази даних лікарських засобів, що можуть закуповуватися в рамках Надзвичайного плану Президента з надання допомоги в боротьбі з ВІЛ (President's Emergency Plan for AIDS Relief), розміщеної на офіційному вебсайті компетентного органу Сполучених Штатів Америки (перелік PEPFAR), або включені до переліків прекваліфікованих Всесвітньою організацією охорони здоров'я лікарських засобів чи вакцин (перелік ВООЗ) та виробляються на зазначеній в переліку ВООЗ виробничій дільниці;

2. встановлення, щодо заяви про державну реєстрацію лікарського засобу, включеного до переліку ВООЗ, додаються: матеріали реєстраційного дос'є, які були подані для прекваліфікації ВООЗ, з урахуванням усіх внесених змін; методи контролю якості лікарського засобу (кінцевого продукту); звіт з оцінки цього лікарського засобу, виданий Всесвітньою організацією охорони здоров'я; інструкція про застосування або інформація про застосування лікарського засобу, викладена мовою оригіналу (мовою, відмінною від державної); графічне зображення макета упаковки (оригіналу упаковки) лікарського засобу та текст маркування первинної та вторинної (за наявності) упаковок лікарського засобу, викладений мовою оригіналу (мовою, відмінною від державної);

переклади тексту маркування первинної та вторинної (за наявності) упаковок лікарського засобу та інструкції про застосування або інформації про застосування лікарського засобу державною мовою, засвідчені підписом заявника або уповноваженого ним представника;

3. доповнення статті 91 Закону України «Про лікарські засоби» новою частиною восьмою, згідно з якою на зареєстрований відповідно до частини четвертої цієї статті лікарський засіб заявнику видається [посвідчення, в якому зазначається строк дії, протягом якого лікарський засіб дозволяється до застосування в Україні. Такий лікарський засіб може застосовуватись в Україні протягом п'яти років з дня його державної реєстрації, а після закінчення цього строку, його подальше застосування можливе за умови перереєстрації](#);

доповнити цей Закон новою статтею 93, якою визначаються правові та організаційні засади функціонування Державного реєстру лікарських засобів.

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44744>.

20.11.2024 Верховна Рада України прийняла за основу законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи».

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи» розроблено з метою створення нормативно-правових засад щодо зміни підходів до проведення оцінки визначення потреб та механізму їх забезпечення для осіб з обмеженням повсякденного функціонування та реформування системи медико-соціальної експертизи в Україні.

Основними завданням законопроекту є спрощення процесів встановлення інвалідності за рахунок формалізації відповідних критеріїв і врегулювання процедур; цифровізація проходження експертизи; запровадження прозорих механізмів оскарження; зміна механізму фінансування медико-соціальних експертиз. Проект Закону запроваджує зміну підходів до визначення потреб людей, що мають обмеження функціонування та спрощення в отриманні ними послуг й інших видів допомоги, яких вони потребують.

Проектом Закону України пропонується внести зміни до:

основ законодавства України про охорону здоров'я, законів України "Про реабілітацію в сфері охорони здоров'я", "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні", "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні", "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування", "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття",

"Про охорону дитинства", "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", "Про військовий обов'язок і військову службу", "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", "Про охорону праці", "Про адміністративні послуги", "Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення", "Про захист населення від інфекційних хвороб", "Про психіатричну допомогу", "Про зайнятість населення", "Про відпустки", "Про вищу освіту", "Про професійну (професійно-технічну) освіту", "Про професійну (професійно-технічну) освіту", "Про запобігання корупції", "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів", "Про жертви нацистських переслідувань", "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування", "Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю", а також Кодексу цивільного захисту України, Кримінально-виконавчого кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Кодексу законів про працю України.

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/45179>.

19.11.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Зміни до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік» №1938.

Міністерство охорони здоров'я України затвердило Зміну до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 грудня 2023 року №2177, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-19-11-2024-1938-pro-zatverdzhennya-zmin-do-planu-diynalnosti-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-z-pidgotovki-proyektiv-regulyatornih-aktiv-na-2024-rik>.

20.11.2024 Верховна Рада України прийняла за основу законопроект «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні».

Проект Закону розроблений з метою створення цілісного, окремого законодавчого акта, який спираючись на принципи ВООЗ та Європейського Союзу, а також на основі неухильного дотримання прав людини, принципу орієнтованості на людину, міжсекторальності та біопсихосоціальної моделі унормує систему охорони психічного здоров'я в Україні.

Розроблений законопроект охоплює широкий спектр питань щодо організації та функціонування системи охорони психічного здоров'я в Україні, наголошуючи на захисті прав і підтримці осіб із психічними розладами та їх інтеграції у суспільство, зокрема:

- 1) запроваджується термінологія у сфері охорони психічного здоров'я, що включає визначення таких понять, як «психічне здоров'я», «послуга у сфері психічного здоров'я», «надавач послуг у сфері психічного здоров'я», «фахівці у сфері психічного здоров'я» та інших термінів, необхідних для забезпечення повноти та якості юридичного регулювання цієї сфери;
- 2) уточнюються принципи охорони психічного здоров'я, як-от зосередження на потребах особи, боротьба з дискримінацією та стигматизацією;
- 3) регулюються правові, організаційні, економічні та соціальні засади системи охорони психічного здоров'я;
- 4) визначаються права та обов'язки осіб у сфері охорони психічного здоров'я, включно з правом на своєчасні, якісні послуги, вибір надавачів послуг, доступ до інформації;
- 5) встановлюються обов'язки надавачів послуг зі збереження конфіденційності та захисту персональних даних отримувачів послуг;
- 6) запроваджується система управління та координації заходів у сфері психічного здоров'я між різними суб'єктами – від публічних органів до недержавного сектору, визначається роль держави в забезпеченні умов для психічного здоров'я людей, повноваження центральних органів виконавчої влади, зокрема МОЗ, Мінсоцполітики, МОН, Міноборони, МВС, Мінветеранів, інших органів, що дотичні до цієї сфери.

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44876>.

20.11.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Зміни до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік» №1947.

Міністерство охорони здоров'я України затвердило Зміну до Плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України з підготовки проектів регуляторних актів на 2024 рік, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 грудня 2023 року №2177, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-20-11-2024-1947-pro-zatverdzhennya-zmini-do-planu-diyalnosti-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-z-pidgotovki-proyektiv-regulyatornih-aktiv-na-2024-rik>.

25.11.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України "Про затвердження Типового положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я" №1796

Міністерством охорони здоров'я України затверджено Типове положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я, що додається.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-25-11-2024-1796-pro-zatverdzhennya-tipovogo-polozhennya-pro-centr-mental'nogo-psihichnogo-zdorov-ya-u-zakladi-ohoroni-zdorov-ya>.

02.12.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України "Про затвердження Змін до Методів випробувань дезінфекційних засобів, контролю за їх відповідністю вимогам стандартів, інших нормативних документів" №1998.

Міністерство охорони здоров'я України затвердило зміни до Методів випробувань дезінфекційних засобів, контролю за їх відповідністю вимогам стандартів, інших нормативних документів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03 вересня 2020 року №2024, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-02-12-2024-1998-pro-zatverdzhennya-zmin-do-metodiv-viprobuvan-dezinfekciynih-zasobiv-kontrolyu-za-yih-vidpovidnistyu-vimogam-standartiv-inshih-normativnih-dokumentiv>.

05.12.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України "Про затвердження Змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я» №2034.

Міністерство охорони здоров'я України затвердило Зміни до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я», затвердженого та впровадженого в дію наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 березня 2002 року №117, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-05-12-2024-2034-pro-zatverdzhennya-zmin-do-dovidnika-kvalifikacijnih-harakteristik-profesij-pracivnikiv-vipusk-78-ohorona-zdorov-ya>.

10.12.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України "Про відмову у затвердженні програми доступу суб'єктів дослідження (пацієнтів) до досліджуваного лікарського засобу після завершення клінічного випробування" №2039.

Міністерство охорони здоров'я України відмовило у затвердженні програми доступу суб'єктів дослідження (пацієнтів) до досліджуваного лікарського засобу після завершення клінічного випробування, згідно з додатком.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-05-12-2024-2039-pro-vidmovu-u-zatverdzhenni-programi-dostupu-sub-yektiv-doslidzhennya-paciyentiv-do-doslidzhuvanogo-likarskogo-zasobu-pislya-zavershennya-klinichnogo-viprobuvannya>.

10.12.2024 прийнято наказ Міністерства охорони здоров'я України "Про проведення клінічних випробувань лікарських засобів та затвердження суттєвих поправок" №2072.

Міністерство охорони здоров'я України дозволило проведення клінічних випробувань згідно з додатками (додатки 1 – 8).

А також затвердити суттєві поправки до протоколів клінічних випробувань згідно з додатками (додатки 9 –28).

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-10-12-2024-2072-pro-provedennya-klinichnih-viprobuvan-likarskih-zasobiv-ta-zatverdzhennya-suttvevih-popravok>.

2.2. Законопроекти у сфері медичного права

23.09.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до пункту 11 Порядку укладення, зміни та припинення договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до пункту 11 Порядку укладення, зміни та припинення договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій» розроблено з метою уточнення порядку визначення переліку медичного обладнання, щодо якого заклад охорони здоров'я незалежно від форми власності або фізична особа – підприємець, які в установленому законом порядку отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та бажають укласти договір про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій з Національною службою здоров'я України, повинні забезпечити внесення інформації до електронної системи охорони здоров'я.

Проектом акта пропонується врегулювати питання порядку визначення переліку медичного обладнання, щодо якого суб'єкт господарювання повинен забезпечити внесення інформації до електронної системи охорони здоров'я, передбачивши, що перелік такого обладнання затверджується МОЗ України за поданням НСЗУ.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-postanovi-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-punktu-11-poryadku-ukladennya-zmini-ta-pripinennya-dogovoru-pro-medichne-obslugovuvannya-naselennya-za-programoyu-medichnih-garantij>.

24.09.2024 на громадське обговорення винесено проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» та внесення зміни до Державних санітарних норм та правил «Показники безпеки та окремі показники якості питної води в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуаціях іншого характеру».

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (далі – проект наказу) розроблено з метою забезпечення населення,

доброякісною і безпечною водою призначеної для споживання людиною з урахуванням директиви Ради 2013/51/Євратом від 22 жовтня 2013 року, що встановлює вимоги щодо захисту здоров'я населення щодо радіоактивних речовин у воді, призначеній для споживання людиною (далі – Директива 2013/51/Євратом).

Проектом наказу пропонується затвердити зміни до Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» та встановити вимоги щодо захисту населення від радіонуклідів у воді призначеній для споживання людиною та джерелах водопостачання, параметричні показники радіоактивних речовин радон (Rn-222): 100 бекерель/літр (Бк/л); тритій (H-3): 100 бекерель/літр (Бк/л) Індикативна доза (ІД): 0,1 мЗв/рік та вимоги щодо визначення індикативної дози.

Також документ має на меті впровадити процедуру моніторингу та контролю якості води, шляхом визначення частоти моніторингу радіоактивних речовин у питній воді; методи відбору проб та аналізу радіоактивних речовин відповідно до міжнародних стандартів ISO; інформування громадськості про результати моніторингу та заходи, що вживаються.

Проектом наказу вноситься зміна до Державних санітарних норм і правил «Показники безпеки та окремі показники якості питної води в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуаціях іншого характеру» в частині уточнення щодо вмісту санітарно-токсикологічного показника - «хлороформ» на рівні ≤ 300 мкг/л та обмежується строк щодо його застосування на період надзвичайних ситуацій.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-ministerstvo-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-povidomlyaye-pro-oprilyudnennya-proyektu-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-pro-zatverdzhennya-zmin-do-derzhavnih-sanitarnih-norm-ta-pravil>.

26.09.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 р. №314».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 р. №314» розроблено з метою спрощення на період дії воєнного стану підстав для набуття військовими частинами та підрозділами Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органами та підрозділами Державної прикордонної служби України права на провадження господарської діяльності з використанням джерел іонізуючого випромінювання.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-vnesennya-zmini-u-dodatok-2-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-18-bereznia-2022-r-314>

03.10.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2008 р. №366 і від 30 вересня 2024 р. №1123»

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2008 р. №366 і від 30 вересня 2024 р. №1123» (далі – проект постанови) розроблений з метою спрощення вимог до Порядку перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів, у тому числі конопель для медичних цілей, рослинної субстанції канабісу та вироблених (виготовлених) з них лікарських засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2008 р. №366, шляхом зняття обмежень перевезення таких рослин та речовин без залучення державної служби охорони в межах населених пунктів, міст та області.

Проектом постанови пропонується внести зміни до Порядку перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, у тому числі конопель для медичних цілей, рослинної субстанції канабісу та вироблених (виготовлених) з них лікарських засобів, на території України та оформлення необхідних документів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2008 р. №366 та до постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2024 р. №1123 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 6 квітня 2016 р. №282».

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-prilyudnennya-ministerstvo-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-povidomlyave-pro-oprilyudnennya-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-postanov-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-17-kvitnya-2008-r>

07.10.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до пункту 6 Порядку здійснення державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться в Україну».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до пункту 6 Порядку здійснення державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться в Україну» (далі – проект постанови) розроблено з метою дерегуляції механізму здійснення державного контролю радіоактивних, радіофармацевтичних лікарських засобів, що ввозяться в Україну та запровадження відкритої електронної взаємодії між органами виконавчої влади та суб'єктами господарювання.

Проектом постанови пропонується внести зміну до пункту 6 Порядку здійснення державного контролю якості лікарських засобів, що ввозяться в Україну, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2005 року №902 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2012 року №793).

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-vnesennya-zmini-do-punktu-6-poryadku-zdiysnennya-derzhavnogo-kontrolyu-yakosti-likarskih-zasobiv-sho-vvozyatsya-v-ukrayinu>

08.10.2024 у Верховній Раді України зареєстровано проект постанови «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за зараження інфекційними хворобами або інфікування їх збудниками».

Проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за зараження інфекційними хворобами або інфікування їх збудниками» (далі – Законопроект) розроблено з метою підвищення ефективності кримінальноправового захисту здоров'я людей, протидії розповсюдженню інфекційних захворювань, а також усунення дискримінації за станом здоров'я. Крім цього, Законопроект покликаний виконати взяті Україною міжнародні зобов'язання в частині приведення національного законодавства у відповідність до стандартів ЄС.

Законопроектом пропонується в Кримінальний кодекс України внести зміни до статей 121, 131 і 132 та 133, а статтю 130 виключити.

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/45007>

10.10.2024 на громадське обговорення винесено проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до Порядку проведення підтвердження відповідності умов виробництва лікарських засобів вимогам належної виробничої практики».

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до Порядку проведення підтвердження відповідності умов виробництва лікарських засобів вимогам належної виробничої практики» (далі – проект наказу) розроблено з метою встановлення процедури підтвердження відповідності умов виробництва лікарських засобів, що закуповуються особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я вимогам належної виробничої практики.

Проектом наказу пропонується внести зміни до Порядку проведення підтвердження відповідності умов виробництва лікарських засобів вимогам належної виробничої практики, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27 грудня 2012 року №1130, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 21 січня 2013 року за №133/22665 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 09 червня 2020 року №1346).

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-pro-zatverdzhennya-zmin-do-poryadku-provedennya-pidverdzhennya-vidpovidnosti-umov-virobnictva-likarskih-zasobiv-vimogam-nalezhnoyi-virobnichoyi-praktiki>

11.10.2024 на громадське обговорення винесено проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Деякі питання проведення прижиттєвої патологоанатомічної діагностики».

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Деякі питання проведення прижиттєвої патологоанатомічної діагностики» (далі – проект акта) розроблений з метою упорядкування, систематизації та вдосконалення процедур прижиттєвої патологоанатомічної діагностики.

Проектом акта пропонується затвердити:

Порядок проведення прижиттєвої патологоанатомічної діагностики;

Форму реєстрації невідповідності біологічного матеріалу та Інструкція щодо її заповнення;

Форму первинної облікової документації №203/о/г «Направлення на дослідження (цитологія гінекологічна)» та Інструкцію щодо її заповнення;

Форму первинної облікової документації №203/о/н «Направлення на дослідження (цитологія негінекологічна)» та Інструкцію щодо її заповнення;

Форму первинної облікової документації №203/о/м «Направлення на молекулярне дослідження» та Інструкцію щодо її заповнення.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-deyaki-pitannya-provedennya-prizhittjevoyi-patologoanatomichnoyi-diaagnostiki>

11.10.2024 на громадське обговорення винесено проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку допуску до відвідування закладів освіти та дитячих закладів оздоровлення та відпочинку людьми, які хворіють на туберкульоз із бактеріовиділенням, до завершення ними лікування»

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку допуску до відвідування закладів освіти та дитячих закладів оздоровлення та відпочинку людьми, які хворіють на туберкульоз із бактеріовиділенням, до завершення ними лікування» (далі – проект наказу) розроблений з метою запобігання поширенню захворюваності на туберкульоз, покращення якості та збільшення тривалості життя та забезпечення санітарноепідемічного благополуччя населення.

Мету планується досягти шляхом унормування порядку допуску до відвідування закладів освіти та дитячих закладів оздоровлення та відпочинку людьми, які хворіють на туберкульоз із бактеріовиділенням, до завершення ними лікування.

Проектом наказу пропонується затвердити Порядок допуску до відвідування закладів освіти та дитячих закладів оздоровлення та відпочинку людьми, які хворіють на туберкульоз із бактеріовиділенням, до завершення ними лікування.

Порядком буде врегульовано алгоритм дій:

людей, які хворіють на туберкульоз із бактеріовиділенням, до завершення ними лікування; лікуючих лікарів регіональних фтизіопульмонологічних центрів;

лікарів, які надають первинну медичну допомогу при формуванні та видачі відповідних довідок.

Порядком допуску до відвідування закладів освіти та дитячих закладів оздоровлення та відпочинку людьми, які хворіють на туберкульоз із бактеріовиділенням, до завершення ними лікування не передбачається формування такого документа, як «допуск до відвідування закладів освіти та дитячих закладів оздоровлення та відпочинку людьми, які хворіють на туберкульоз із бактеріовиділенням, до завершення ними лікування», натомість допуск буде здійснюватися на підставі висновку ЛКК, при наявності якого лікарем, який надає первинну медичну допомогу і про вибір якого пацієнтом (його законними представниками) подана відповідна декларація згідно із законодавством буде видана одна з таких довідок за формою первинної облікової документації:

1) №095/о «Довідка №___ про тимчасову непрацездатність студента навчального закладу I-IV рівнів акредитації, про хворобу, карантин і інші причини відсутності дитини, яка відвідує загальноосвітній навчальний заклад, дошкільний навчальний заклад», затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 лютого 2012 року №110, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 року за №696/21009;

2) №079/о «Медична довідка на дитину, яка від'їжджає в дитячий заклад оздоровлення та відпочинку», затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 травня 2013 року №435, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 року за №696/21009;

3) №086/о «Медична довідка (витяг з медичної картки амбулаторного хворого)», затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 лютого 2012 року №110, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 року за №681/20994.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-pro-zatverdzhennya-poryadku-dopusku-do-vidviduvannya-zakladiv-osviti-ta-dityachih-zakladiv-ozdovlennya-ta-vidpochinku-lyudmi-yaki-hvoriyut-na-tuberkuloz>

15.10.2024 у Верховній Раді України зареєстровано проект постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах».

Метою прийняття проекту постанови є забезпечення належного функціонування Тимчасової слідчої комісії.

Проект Постанови передбачає внесення змін до назви Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах, розширення переліку її основних завдань, а також включення до її складу народного депутата України – Кузьмініх Сергія Володимировича.

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/45055>

15.10.2024 Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення до деяких постанов Кабінету Міністрів України змін щодо уточнення процедури надання особам статусу особи з інвалідністю внаслідок війни та члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України» №1171.

Кабінет Міністрів України вніс до постанов Кабінету Міністрів України зміни щодо уточнення процедури надання особам статусу особи з інвалідністю внаслідок війни та члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, що додаються.

Детальніше за посиланням:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-do-deiakykh-postanov-kabinetu-ministriv-ukrainy-zmin-shchodo-utochnennia-protsedury-nadannia-osobam-statusu-osoby-z-invalidnistiu-1171-151024>

17.10.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання ведення та функціонування державних реєстрів у сфері лікарських засобів».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання ведення та функціонування державних реєстрів у сфері лікарських засобів» (далі – проект акта) розроблено на виконання Закону України від 16 липня 2024 року №3860-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо паралельного імпорту лікарських засобів» з метою визначення порядку ведення Державного реєстру лікарських засобів, порядку ведення Державного реєстру лікарських засобів, що паралельно ввозяться на територію України, порядку ведення Державного реєстру введених в обіг лікарських засобів, що ввозяться на територію України, приведення Положення про Державний реєстр лікарських засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 березня 2004 р. №411, у відповідність до зазначеного Закону, а також з метою визначення органу, на якого до дня створення центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері створення, допуску на ринок, контролю якості, безпеки та ефективності лікарських засобів покладено повноваження, визначені Порядком ведення Державного реєстру лікарських засобів, що паралельно ввозяться на територію України, та Порядком ведення Державного реєстру введених в обіг лікарських засобів, що ввозяться на територію України.

Проектом акта пропонується:

затвердити Порядок ведення Державного реєстру лікарських засобів, який, зокрема, визначатиме порядок видачі витягу з Державного реєстру лікарських засобів;

затвердити Порядок ведення Державного реєстру лікарських засобів, що паралельно ввозяться на територію України;

затвердити Порядок ведення Державного реєстру введених в обіг лікарських засобів, що ввозяться на територію України;

внести зміни до Положення про Державний реєстр лікарських засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 березня 2004 року №411:[2018-r-334-i-vid-19-travnia-2021-r-497-1024-060924](https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-do-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-zatverdzhennya-poryadku-utrimannya-ta-zberezhennya-kolekciyi-shtamiv-zbudnikiv-infekciynih-hvorob-sho-stanovlyat-nacionalne-nadbannya)

визначити орган, який здійснюватиме повноваження щодо ведення Державного реєстру лікарських засобів, що паралельно ввозяться на територію України та Державного реєстру введених в обіг лікарських засобів, що ввозяться на територію України, до дня створення центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері створення, допуску на ринок, контролю якості, безпеки та ефективності лікарських засобів, визначеного Законом України від 28 липня 2022 року №2469-IX «Про лікарські засоби»;

визначити порядок ведення інформації щодо лікарських засобів, що паралельно ввозяться на територію України, до дня впровадження програмного забезпечення Державного реєстру лікарських засобів, що паралельно ввозяться на територію України.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-deyaki-pitannya-vedennya-ta-funkcionuvannya-derzhavnih-reyestriv-u-sferi-likarskih-zasobiv>.

18.10.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку утримання та збереження колекції штамів збудників інфекційних хвороб, що становлять національне надбання».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку утримання та збереження колекції штамів збудників інфекційних хвороб, що становлять національне надбання» (далі – проект акта) розроблено з метою встановлення єдиних вимог утримання та збереження колекцій штамів збудників інфекційних хвороб, що становлять національне надбання.

З прийняттям Закону України «Про систему громадського здоров'я» запроваджено нове регулювання сфери громадського здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення, до якої, у тому числі, належить біологічна безпека.

Проект акта розроблений на виконання пункту 28 частини третьої статті 10 Закону України «Про систему громадського здоров'я». Прийняття проекту акта дозволить встановити єдині умови утримання та збереження колекцій штамів збудників інфекційних хвороб, що становлять національне надбання.

Відповідне нормативно-правове регулювання наразі відсутнє.

Прийняття проекту акта обумовлено необхідністю унормування на рівні центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державної політики у сфері поводження з біологічно патогенними агентами, утримання та збереження колекції штамів збудників інфекційних хвороб, що становлять національне надбання.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-do-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-zatverdzhennya-poryadku-utrimannya-ta-zberezhennya-kolekciyi-shtamiv-zbudnikiv-infekciynih-hvorob-sho-stanovlyat-nacionalne-nadbannya>.

18.10.2024 на громадське обговорення винесено проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до наказів Міністерства охорони здоров'я України від 18 серпня 2014 року №574 та від 05 жовтня 2022 року №1809».

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до наказів Міністерства охорони здоров'я України від 18 серпня 2014 року №574 та від 05 жовтня 2022 року №1809» (далі – Проект наказу) розроблено з метою приведення таких наказів у відповідність до актів вищої юридичної сили.

Проектом наказу передбачено внесення змін до: наказу МОЗ України від 18 серпня 2014 року №574 «Про затвердження Положення про реєстр оптово-відпускних цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення, порядок внесення до нього змін та форм декларації зміни оптово-відпускної ціни на лікарський засіб та виріб медичного призначення» та викладення затвердженого ним положення в новій редакції, які передбачають перейменування Реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби на Перелік задекларованих оптово-відпускних цін на лікарські засоби, а також виключення положень щодо декларування оптово-відпускних цін на виробу медичного призначення;

Порядку розрахунку граничних оптово-відпускних цін на деякі лікарські засоби, що закуповуються за бюджетні кошти та підлягають референтному ціноутворенню, затвердженого наказом МОЗ України від 5 жовтня 2022 року №1809 «Про референтне ціноутворення на деякі лікарські засоби, що закуповуються за бюджетні кошти», які передбачають перейменування Реєстру відомостей щодо граничних оптово-відпускних цін на деякі лікарські засоби, що закуповуються за бюджетні кошти та підлягають референтному ціноутворенню на відповідний перелік.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-nakaziv-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-vid-18-serpnya-2014-roku-574-ta-vid-05-zhovtnya-2022-roku-1809>.

18.10.2024 на громадське обговорення винесено проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку подання та розгляду скарг учасника заходу безперервного професійного розвитку або іншої особи на дії провайдера, пов'язані з організацією та проведенням такого заходу, за проходження якого нараховуються бали безперервного професійного розвитку, форми заяви юридичної особи, яка має намір бути провайдером заходу безперервного професійного розвитку, та внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20 лютого 2024 року №281».

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку подання та розгляду скарг учасника заходу безперервного професійного розвитку або іншої особи на дії провайдера, пов'язані з організацією та проведенням такого заходу, за проходження якого нараховуються бали безперервного професійного розвитку, форми заяви юридичної особи, яка має намір бути провайдером заходу безперервного професійного розвитку, та внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20 лютого 2024 року №281» (далі – проект наказу) розроблено з метою забезпечення якості заходів безперервного професійного розвитку (далі – БПР) для їх учасників шляхом запобігання недобросовісним діям з боку провайдерів та реагування на скарги з боку учасників заходів БПР та інших осіб на дії провайдерів.

Проектом наказу пропонується затвердити Порядок подання та розгляду скарг учасника заходу безперервного професійного розвитку або іншої особи на дії провайдера, пов'язані з організацією та проведенням такого заходу, за проходження якого нараховуються бали безперервного професійного розвитку, та внести зміни до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20 лютого 2024 року №281 «Про затвердження Порядку функціонування електронної системи забезпечення безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 березня 2024 року за №368/41713.

Реалізація проекту наказу передбачається шляхом встановлення нормативно-правового регулювання для організації взаємодії адміністратора електронної системи забезпечення БПР працівників сфери охорони здоров'я із учасниками заходів БПР та іншими особами щодо подання ними та розгляду їх скарг адміністратором.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-pro-zatverdzhennya-poryadku-podannya-ta-rozglyadu-skarg-uchasnika-zahodu-bezperernvogo-profesijnogo-rozvitku-abo-inshoyi-osobi-na-diyi-provajdera>

30.10.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 р. №955».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 р. №955» (далі – проект постанови) розроблено з метою створення умов для доступу населення до лікарських засобів, особливо у період воєнного стану.

Проектом постанови передбачається внесення зміни до підпункту 1 пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 р. №955 «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби та медичні вироби»

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-vnesennya-zmini-do-punktu-1-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-17-zhovtnya-2008-r-955>

30.10.2024 на громадське обговорення винесено проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку надання медичної та/або реабілітаційної допомоги із застосуванням телемедицини».

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку надання медичної та/або реабілітаційної допомоги із застосуванням телемедицини» (далі – проект акта) розроблено з метою надання медичної та/або реабілітаційної допомоги із застосуванням телемедицини для покращення якості та доступності цієї допомоги шляхом використання інформаційнокомунікаційних технологій та інших цифрових інструментів.

Проектом акта пропонується затвердити Порядок надання медичної та/або реабілітаційної допомоги із застосуванням телемедицини, а також визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19 жовтня 2015 року №681 «Про затвердження нормативних документів щодо застосування телемедицини у сфері охорони здоров'я», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09 листопада 2015 року за №1400/27845.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/proyekt-nakazu-moz-ukrayini-pro-zatverdzhennya-poryadku-nadannya-medichnoyi-ta-abo-reabilitacijnoyi-dopomogi-iz-zastosuvannjam-telemedicini>

01.11.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ввезення на територію України лікарських засобів».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ввезення на територію України лікарських засобів» (далі – проект постанови) розроблено з метою врегулювання процедури ввезення лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів) на територію України з метою додержання вимог законодавства щодо забезпечення якості, безпеки та ефективності лікарських засобів під час їх обігу.

Проектом постанови передбачено затвердження Порядку ввезення на територію України лікарських засобів.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrai-ni-pro-vnesennya-zmin-do-nakaziv-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-vid-13-zhovtnya-2023-roku-1789-ta-vid-08-kvitnya-2024-roku-588>.

01.11.2024 на громадське обговорення винесено проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Деякі питання функціонування електронної черги з ендопротезування пацієнтів».

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Деякі питання функціонування електронної черги з ендопротезування пацієнтів» (далі – проект акта) розроблено з метою забезпечення прозорості проведення безкоштовного ендопротезування пацієнтів в порядку черговості на базі закладів охорони здоров'я державної або комунальної форми власності.

Проектом акта пропонується затвердити Порядок функціонування електронної системи забезпечення формування та ведення електронної черги з безоплатного ендопротезування населення.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-deyaki-pitannya-funkcionuvannya-elektronnoi-chergi-z-endoprotezuvannya-naselennya>.

04.11.2024 у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи».

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи» розроблено з метою створення нормативно-правових засад щодо зміни підходів до проведення оцінки визначення потреб та механізму їх забезпечення для осіб з обмеженням повсякденного функціонування та реформування системи медико-соціальної експертизи в Україні.

Проектом Закону України пропонується внести зміни до: основ законодавства України про охорону здоров'я, законів України "Про реабілітацію в сфері охорони здоров'я", "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні", "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні", "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування", "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття", "Про охорону дитинства", "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", "Про військовий обов'язок і військову службу", "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", "Про охорону праці", "Про адміністративні послуги", "Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення", "Про захист населення від інфекційних хвороб", "Про психіатричну допомогу", "Про зайнятість населення", "Про відпустки", "Про вищу освіту", "Про професійну (професійно-технічну) освіту", "Про професійну (професійно-технічну) освіту", "Про запобігання корупції", "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів", "Про жертви нацистських переслідувань", "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування", "Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю", а також Кодексу цивільного захисту України, Кримінально-виконавчого кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Кодексу законів про працю України.

А також:

замінити застарілу систему медико-соціальної експертизи стійких обмежень життєдіяльності повнолітніх осіб на Оцінювання повсякденного функціонування особи, запровадивши відповідне базове регулювання;

у зв'язку з виключенням із законодавства медико-соціальної експертизи стійких обмежень життєдіяльності, відповідні зміни вносяться в низку інших чинних законів України;

встановити, що медичний висновок про тимчасову непрацездатність формується на весь період тривалості стану, що призводить до тимчасової втрати працездатності.

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/45179>.

07.11.2024 у Верховній Раді України зареєстровано проект постанови «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи».

Прийняти за основу проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи (реєстр. №12178), поданий Кабінетом Міністрів України.

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/45202>.

08.11.2024 у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін Кримінального кодексу України щодо відповідальності за розголошення конфіденційної інформації про померлу особу».

До цілей та завдань прийняття проекту Закону України "Про внесення змін Кримінального кодексу України щодо відповідальності за розголошення конфіденційної інформації про померлу особу" належить встановлення кримінальної відповідальності за розголошення конфіденційної інформації про померлу особу.

Проектом Закону України "Про внесення змін Кримінального кодексу України щодо відповідальності за розголошення конфіденційної інформації про померлу особу" пропонується доповнити Кримінальний кодекс України статтею 1821 "Розголошення конфіденційної інформації про померлу особу", яка передбачає кримінальну відповідальність за умисне розголошення конфіденційної інформації про померлу особу, близьких осіб померлої особи або виконавця волевиявлення померлого особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю.

Пропонується встановити покарання за таке кримінальне правопорушення у вигляді штрафу у розмірі від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

Детальніше за посиланням:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/45176>.

06.11.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до пункту 11 Порядку державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до пункту 11 Порядку державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів» (далі – проект постанови) розроблено з метою забезпечення можливості на період дії воєнного стану, подачі заяв про державну реєстрацію (перереєстрацію) лікарських засобів або про внесення змін до реєстраційних матеріалів на лікарські засоби в електронній формі.

Проектом постанови пропонується внести зміну до пункту 11 Порядку державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2005 року №376 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2024 року №529).

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-punktu-11-poryadku-derzhavnoyi-reyestraciyi-perereyestraciyi-likarskih-zasobiv>

06.11.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку функціонування електронної системи охорони здоров'я».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку функціонування електронної системи охорони здоров'я» (далі – проект постанови) розроблено з метою забезпечення належного виконання функцій, покладених на Національну службу здоров'я України та здійснення заходів ефективного функціонування і розвитку електронної системи охорони здоров'я, у тому числі щодо інформаційної системи НСЗУ та електронної медичної інформаційно-аналітичної системи з оптимізації роботи оперативнодиспетчерських служб центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, зокрема державним підприємством «Медичні гарантії», погодження створення якого надано розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2024 р. №1031-р.

Проектом постанови передбачено внесення змін до Порядку функціонування електронної системи охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року №411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я».

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-poryadku-funkcionuvannya-elektronnoyi-sistemi-ohoroni-zdorov-ya>.

07.11.2024 на громадське обговорення винесено проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Деякі питання реалізації Закону України від 16 липня 2024 року №3860-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо паралельного імпорту лікарських засобів».

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Деякі питання реалізації Закону України від 16 липня 2024 року №3860-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо паралельного імпорту лікарських засобів» (далі – проект наказу) розроблено з метою врегулювання процедури видачі або відмови у видачі дозволів на паралельний імпорт лікарських засобів, внесення змін, призупинення, відновлення, скасування та припинення дії цих дозволів, приведення процедур здійснення контролю за відповідністю медичних імунобіологічних препаратів вимогам державних і міжнародних стандартів та здійснення фармаконагляду у відповідності до вимог законодавства з питань паралельного імпорту лікарських засобів, а також з метою забезпечення доступу населення до якісних та доступних лікарських засобів, які були призначені та випущені в обіг для застосування на території держав – членів Європейського Союзу або Європейської асоціації вільної торгівлі, що є стороною Угоди про Європейську економічну зону.

Проектом наказу передбачено затвердження:

Порядку надання дозволу на паралельний імпорт лікарських засобів;

Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України щодо врегулювання питань паралельного імпорту лікарських засобів, а саме до: Порядку здійснення контролю за відповідністю імунобіологічних препаратів, що застосовуються в медичній практиці, вимогам державних і міжнародних стандартів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01 жовтня 2014 року №698, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 жовтня 2014 року за №1356/26133;

Порядку здійснення фармаконагляду, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27 грудня 2006 року №898, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 29 січня 2007 року за №73/13340 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 26 вересня 2016 року №996).

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-deyaki-pitannya-realizaciyi-zakonu-ukrayini-vid-16-lipnya-2024-roku-3860-ix-pro-vnesennya-zmin-do-deyakih-zakoniv-ukrayini-shodo-paralelnogo-importu-likarskih-zasobiv>.

11.11.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку функціонування інформаційнокомунікаційної системи донорства крові».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку функціонування інформаційно-комунікаційної системи донорства крові» (далі – проект постанови) розроблено з метою забезпечення закріплення Реєстру візитів осіб, що виявили бажання здійснити донацію крові та/або її компонентів, та Реєстру відзнак донорів, які входять до складу інформаційнокомунікаційної системи донорства крові (далі – система «Кров»), за спеціалізованою державною установою «Український центр транспланткоординації» на праві оперативного управління, а також уточнення порядку реєстрації суб'єктів системи крові в системі «Кров».

Проектом постанови пропонується внести зміни до Порядку функціонування інформаційно-комунікаційної системи донорства крові, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2023 року №1294.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-poryadku-funkcionuvannya-informacijno-komunikacijnoi-sistemi-donorstva-krovi>.

14.11.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я» (далі – проект акта) розроблено з метою уточнення норми, визначеної абзацом третім пункту 14 цього Положення.

Проектом акта пропонується внести зміни до Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року №725.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-polozhennya-pro-sistemu-bezperernogo-profesijnogo-rozvitku-pracivnikov-sferi-ohoroni-zdorov-ya>.

14.11.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку уповноваження та критеріїв, яким повинна відповідати особа, уповноважена на проведення наукової оцінки безпечності об'єкта (оцінки ризику)».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку уповноваження та критеріїв, яким повинна відповідати особа, уповноважена на проведення наукової оцінки безпечності об'єкта (оцінки ризику)» (далі – проект акта) розроблено з метою встановлення чітких процедур та вимог щодо уповноваження особи, яка проводить наукову оцінку безпечності об'єктів (оцінку ризику), для забезпечення належної якості та незалежності таких оцінок, критеріїв та строків уповноваження особи, а також порядку щодо позбавлення уповноваження.

Проектом акта передбачається затвердити процедуру уповноваження та критерії, яким повинна відповідати особа, уповноважена на здійснення наукової оцінки безпечності об'єкта (оцінки ризику), з метою його державної реєстрації, а також встановити строк, на який здійснюється таке уповноваження та підстави скасування уповноваження.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-ministerstvo-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-povidomyaye-pro-oprilyudnennya-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-zatverdzhennya-poryadku-upovnovazhennya-ta-kriteriyiv-yakim-povinna-vidpovidati>

19.11.2024 на громадське обговорення винесено проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку функціонування електронної системи рейтингового розподілу в інтернатурі та змін до Положення про інтернатурі».

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку функціонування електронної системи рейтингового розподілу в інтернатурі та змін до Положення про інтернатурі» (далі – проект акта) розроблено з метою забезпечення прозорості та автоматизації процесу рейтингового розподілу в інтернатурі та вдосконалення організації проходження підготовки в інтернатурі випускників другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальностями «Стоматологія», «Медицина», «Технології медичної діагностики та лікування», «Медична психологія», «Фармація, промислова фармація», «Педіатрія» галузі знань «Охорона здоров'я».

Проектом акта пропонується затвердити:

- 1) Порядок функціонування електронної системи рейтингового розподілу в інтернатурі;
- 2) Зміни до Положення про інтернатурі, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року №1254, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за №1081/36703 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 16 березня 2022 року №493).

Згідно з проектом акта датою початку функціонування електронної системи рейтингового розподілу в інтернатурі пропонується визначити 01 січня 2025 року. МОЗ повинно забезпечити впровадження та функціонування програмного забезпечення «Електронна система рейтингового розподілу в інтернатурі».

Заклади охорони здоров'я державної та комунальної форми власності, в яких здійснюється практична частина програми підготовки в інтернатурі, в строк до 01 лютого 2025 року повинні вжити заходів щодо реєстрації в електронній системі рейтингового розподілу в інтернатурі.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-ministerstvo-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-povidomyaye-pro-oprilyudnennya-proyektu-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-pro-zatverdzhennya-poryadku-funkcionuvannya-elektronnoi-sistemi-rejtingovogo-rozpodilu>

02.12.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2025 році».

Міністерством охорони здоров'я України на громадське обговорення пропонується проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2025 році», розроблений з метою забезпечення реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2025 році.

05.12.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення епідеміологічного нагляду та Порядку проведення епідеміологічного розслідування епідемій, спалахів, випадків інфекційних та масових неінфекційних хвороб».

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення епідеміологічного нагляду та Порядку проведення епідеміологічного розслідування епідемій, спалахів, випадків інфекційних та масових неінфекційних хвороб»

(далі – проект постанови) розроблено з метою врегулювання порядку здійснення епідеміологічного нагляду за напрямами визначеними частиною другою статті 16 Закону України «Про систему громадського здоров'я» та порядку проведення епідеміологічних розслідувань випадків, епідемій, спалахів інфекційних та масових неінфекційних хвороб та реагування на випадки масових неінфекційних хвороб.

Епідеміологічний нагляд є однією з оперативних функцій системи громадського здоров'я та має бути оптимізованим під сучасні потреби та виклики у сферах громадського здоров'я та охорони здоров'я, у тому числі враховувати питання відновлення галузі охорони здоров'я внаслідок військової агресії російської федерації проти України.

Наразі в Україні відсутні комплексні нормативно-правові акти, якими врегульовувались питання щодо здійснення епідеміологічного нагляду за інфекційними та неінфекційними хворобами та проведення епідеміологічних розслідувань випадків, епідемій, спалахів інфекційних хвороб, масових неінфекційних хвороб та реагування на випадки масових неінфекційних хвороб.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-zatverdzhennya-poryadku-zdijsnennya-epidemiologichnogo-naglyadu-ta-poryadku-provedennya-epidemiologichnogo-rozsliduvannya-epidemij-spalahiv>.

06.12.2024 на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики».

Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ) з метою забезпечення вивчення та врахування думки громадськості, дотримання вимог абзацу другого пункту 12 Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року №996, оприлюднює на офіційному вебсайті МОЗ проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики» (далі – проект постанови).

Метою розроблення проекту постанови є удосконалення ліцензування господарської діяльності з медичної практики шляхом розмежування суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність з медичної практики за видами надання медичної допомоги (екстрена, первинна, спеціалізована медична, паліативна та реабілітаційна допомога у сфері охорони здоров'я), та за лікарськими спеціальностями,

спеціальностями молодших спеціалістів з медичною освітою та фахівцями з реабілітації, перелік яких затверджений Міністерством охорони здоров'я України (далі – МОЗ).

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-licenzijnih-umov-provadzheniya-gospodarskoyi-diyalnosti-z-medichnoyi-praktiki>.

11 грудня 2024 року на громадське обговорення винесено проект постанови Кабінету Міністрів України «Питання надання послуг деякими категоріями фахівців окремим категоріям осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, членам сімей таких категорій в закладах охорони здоров'я».

Міністерство охорони здоров'я України на громадське обговорення пропонує проект постанови Кабінету Міністрів України «Питання надання послуг деякими категоріями фахівців окремим категоріям осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, членам сімей таких категорій в закладах охорони здоров'я» (далі – проект постанови).

Проект постанови розроблений Міністерством охорони здоров'я України та спрямований на допуск фахівців з орієнтування в просторі зі сфери освіти до надання освітньої послуги в закладах охорони здоров'я. Також проектом постанови пропонується забезпечити можливість для фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб надавати послуги, передбачені Порядком забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02 серпня 2024 року №881, у закладах охорони здоров'я.

Детальніше за посиланням:

<https://moz.gov.ua/uk/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-proyektu-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pitannya-nadannya-poslug-deyakimi-kategoriyami-fahivciv-okremim-kategoriyam-osib-yaki-zahishali-nezalezhnist>.

III. СУДОВА ПРАКТИКА

3.1. Правові висновки Верховного Суду у сфері медичного права

Назва,
номер справи,
покликання

Постанова Верховного Суду
у справі №501/1349/15
(провадження №61-2969св24)

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/121847163>

Дата
ухвалення

23 вересня 2024 року

Фактичні
обставини

Відповідач працював завідувачем відділенням і лікарем-акушером у КНП «Чорноморська лікарня» до 2014 року. 1 липня 2013 року пацієнтка поступила до лікарні на 41 тижні вагітності, її веденням займався відповідач. Після пологів дитина, що народилася вагою 4,12 кг, була переведена до реанімації через тяжкий стан, а згодом поставлений діагноз: гіпоксично-ішемічна енцефалопатія та аспіраційна пневмонія.

За результатами експертиз, під час ведення пологів було допущено порушення, зокрема, не було проведено необхідних досліджень для моніторингу стану плода. Кардіомоніторинг не проводився після вилиття меконіальних вод, що ускладнило виявлення дистресу плода і призвело до гіпоксії. Комісія встановила, що через це дитина народилася з гіпоксично-ішемічним ураженням мозку, що призвело до важких наслідків для здоров'я.

Експертами було підтверджено, що тяжкий стан дитини, включаючи дитячий церебральний параліч, був спричинений не лише внутрішньоутробною гіпоксією, але й недоліками в акушерському догляді. Судовий процес завершився ухвалою Іллічівського міського суду, який звільнив відповідача від кримінальної відповідальності через закінчення строку давності.

У грудні 2015 року позивачі звернулися до суду із позовом до комунального некомерційного підприємства «Чорноморська лікарня» Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області (далі – КНП «Чорноморська лікарня») про відшкодування майнової та моральної шкоди, завданої в результаті неналежного надання медичної допомоги

Правовий
висновок
(правова
позиція)

Відповідно до частини першої статті 1172 ЦК України юридична або фізична особа відшкодовує шкоду, завдану їй працівником під час виконання ним своїх трудових (службових) обов'язків. Відповідно до загальних підстав цивільно-правової відповідальності обов'язковому з'ясуванню при вирішенні спору про відшкодування моральної (немайнової) шкоди підлягають: наявність такої шкоди; протиправність діяння її заподіювача; наявність причинного зв'язку між шкодою і протиправним діянням заподіювача та вини останнього в її заподіянні. Суд повинен з'ясувати, зокрема, чим підтверджується факт заподіяння позивачеві майнової шкоди, за яких обставин чи якими діями (бездіяльністю) вони заподіяні, в якій грошовій сумі чи в якій матеріальній формі позивач оцінює заподіяну йому шкоду та з чого він при цьому виходить, а також інші обставини, що мають значення для вирішення спору.

Для відшкодування майнової та моральної шкоди необхідно встановити та довести наявність усіх складових елементів цивільного правопорушення. Причинний зв'язок між протиправним діянням заподіювача шкоди та шкодою, завданою потерпілому, є однією з обов'язкових умов настання деліктної відповідальності. Визначення причинного зв'язку є необхідним як для забезпечення інтересів потерпілого, так і для реалізації принципу справедливості при покладенні на особу обов'язку відшкодувати заподіяну шкоду.

Розмір грошового відшкодування моральної шкоди визначається судом залежно від характеру правопорушення, глибини фізичних та душевних страждань, погіршення здібностей потерпілого або позбавлення його можливості їх реалізації, ступеня вини особи, яка завдала моральної шкоди, якщо вина є підставою для відшкодування, а також з урахуванням інших обставин, які мають істотне значення. При визначенні розміру відшкодування враховуються вимоги розумності і справедливості.

Правовий висновок (правова позиція)

При визначенні розміру моральної шкоди суд має виходити із засад розумності, виваженості та справедливості. Зміст понять «розумність» та «справедливість» при визначенні розміру моральної шкоди розкривається і в рішеннях ЄСПЛ, який виходить з принципу справедливої сатисфакції, передбаченої статтею 41 Конвенції. Зокрема, у рішеннях «Thoma v. Luxembourg» (Тома проти Люксембургу), «Caloc v. France» (Калок проти Франції) та «Niedbala v. Poland» (Недбала проти Польщі) ЄСПЛ дійшов висновку, що сам факт визнання порушеного права є адекватним засобом для згладжування душевних страждань і справедливої сатисфакції.

Верховний Суд також підтвердив використання експертних висновків із кримінального провадження, оскільки вони стосуються обставин, важливих для цивільної справи.

Суди попередніх інстанцій, встановивши, що внаслідок неправомірної поведінки лікаря-акушера, що виразилася у наданні несвоєчасної та некваліфікованої медичної допомоги дитині, у результаті чого у позивачів народився син з вадами здоров'я, дійшли правильного висновку про те, що позивачам завдано як майнової шкоди у розмірі у розмірі 207 958,88 грн та 42 237,00 доларів США, що дорівнює вартості лікування сина позивачів і підтверджується наданими позивачами доказами, а також моральної шкоди, яку суди оцінили у розмірі 1 500 000 гривень. Зазначену майнову та моральну шкоду суди правильно стягнули з КНП «Чорноморська лікарня», оскільки вона завдана їхнім працівником під час виконання ним своїх трудових обов'язків.

Визначаючи розмір моральної шкоди, суди врахували фактичні обставини справи, тривалість моральних страждань позивачів та негативні наслідки, які настали для них у зв'язку із порушенням їхніх прав, взявши до уваги тривалість вимушених змін у їх житті, а також виходили із засад розумності, виваженості та справедливості.

Касаційна скарга була залишена без задоволення, оскільки доводи не спростовують висновків судів попередніх інстанцій. Вирішення питання про розмір відшкодування шкоди судом першої та апеляційної інстанцій є обґрунтованим і відповідає нормам процесуального права.

Назва, номер справи, покликання**Постанова Верховного Суду у справі №524/12014/21 (провадження №61-5223 св 24)**<https://reyestr.court.gov.ua/Review/122092245>**Дата ухвалення****02 жовтня 2024 року****Фактичні обставини**

У грудні 2021 року позивач звернувся до суду з позовом до АТ «Укрзалізниця» про визнання незаконним наказу про відсторонення від роботи, поновлення на роботі та стягнення заробітної плати за час відсторонення. Він працює помічником машиніста електровоза в «Локомотивному депо Кременчук» з 2009 року.

У листопаді 2021 року Міністерство охорони здоров'я визначило обов'язкове щеплення від COVID-19 для працівників АТ «Укрзалізниця», що вимагало підтвердження наявності щеплення або медичних протипоказань. Особа не надав відповідних документів і був відсторонений від роботи з 9 грудня 2021 року наказом №1205/АГ через відсутність щеплення. Він вважає цей наказ незаконним, оскільки його професія не входить до переліку обов'язкових для вакцинації, а також не було надано можливості пройти медичне обстеження або отримати медичну довідку.

Особа просить визнати наказ незаконним, поновити на роботі та стягнути заробітну плату за час відсторонення з 9 грудня 2021 року по день поновлення, а також відшкодувати судові витрати.

За змістом Переліку №2153 обов'язковим профілактичним щепленням проти вірусу COVID-19 підлягають усі працівники визначених цим документом органів, закладів, підприємств, установ, організацій у разі відсутності абсолютних протипоказань до проведення профілактичних щеплень, відповідно до Переліку медичних протипоказань та застережень до проведення профілактичних щеплень, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16 вересня 2011 року №595.

Отже, Перелік №2153 передбачав низку винятків, пов'язаних зі станом здоров'я конкретної людини, із загального правила про обов'язкову вакцинацію зазначених груп працівників незалежно від того, чи є в них об'єктивна необхідність контактувати на роботі з іншими людьми та з якою саме їх кількістю, тобто чи мають підвищений ризик інфікуватися коронавірусом SARS-CoV-2 та/або сприяти його поширенню надалі. Критеріїв вибору підприємств, установ та організацій для включення до Переліку №2153 останній не містить (пункт 14.3. постанови Великої Палати Верховного Суду від 14 грудня 2022 року у справі №130/3548/21).

У той же час відсторонення особи від роботи, що може мати наслідком позбавлення її в такий спосіб заробітку без індивідуальної оцінки поведінки цієї особи, лише на тій підставі, що вона працює на певному підприємстві, у закладі, установі, іншій організації, може бути виправданим за наявності достатніх переконливих підстав. У кожному конкретному випадку слід перевіряти, чи була можливість досягнути поставленої легітимної мети шляхом застосування менш суворих, ніж відсторонення працівника від роботи, заходів після проведення індивідуальної оцінки виконуваних ним трудових обов'язків, зокрема оцінки об'єктивної необхідності під час їх виконання особисто контактувати з іншими людьми, можливості організації дистанційної чи надомної роботи тощо.

Позивач, будучи завчасно повідомлений про необхідність до 08 грудня 2021 року пройти профілактичне щеплення проти COVID-19 або надати висновок лікаря про наявність протипоказань до такого щеплення, мав достатньо часу для надання відповідних документів роботодавцю задля дотримання вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 04 жовтня 2021 року №2153, у редакції, яка набрала чинності з 08 листопада 2021 року. Факт повідомлення позивача про необхідність здійснення обов'язкового профілактичного щеплення проти COVID-19 та факт його ухилення від зазначених дій не спростовуються останнім, з огляду на доводи позовної заяви щодо обізнаності позивача про необхідність здійснення такого щеплення, а також щодо протиправності примусової вакцинації працівників та незаконності наказу Міністерства охорони здоров'я України від 04 жовтня 2021 року №2153 «Про затвердження переліку професій, виробництв, та організацій працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням», як такого, що порушує конституційні права людини та громадянина.

Недостатні, несвоєчасні та неефективні заходи держави у сфері охорони здоров'я, особливо в умовах пандемії можуть свідчити про невиконання державою позитивних зобов'язань із гарантування права кожної людини на життя.

Держава зобов'язана здійснити ефективні заходи, зокрема правове регулювання та відповідну адміністративну практику, з метою захисту людини і суспільства від серйозних загроз, пов'язаних із поширенням на території України COVID-19.

Аналізуючи зазначені вимоги законодавства, фактичні обставини, пов'язані з пандемією, та враховуючи, що ОСОБА_1, як помічник машиніста електровоза дільниці з експлуатації локомотивів виробничого підрозділу «Локомотивне депо Кременчук» регіональної філії «Південна залізниця» АТ «Укрзалізниця», з достатньою вірогідністю мав службову необхідність у контактуванні з іншими працівниками цього підприємства, а отже, існував ризик інфікування позивача і інших осіб коронавірусом COVID-19 та/або створення умов для його поширення надалі, а в іншій формі (дистанційно або надомно) позивач за характером його роботи трудову функцію здійснювати не міг, отже, відповідний підрозділ АТ «Укрзалізниця» правомірно прийняв рішення про тимчасове відсторонення позивача від роботи.

Вирішуючи спір, апеляційний суд дійшов загальною правильних висновків про те, що інтереси однієї особи не можуть домінувати над інтересами держави і суспільства в питанні забезпечення безпеки життя і здоров'я громадян.

Відсторонення від роботи не є дисциплінарним стягненням, за позивачем зберігалося його робоче місце, отже, таке обмеження переслідувало законні цілі, було тимчасовим та пропорційним.

З урахуванням зазначеного суд погодився з висновком апеляційного суду, що позовні вимоги не підлягають задоволенню.

Назва,
номер справи,
покликання

**Постанова Верховного Суду
у справі 194/466/23
(провадження №61-3228св24)**

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/122819760>

Дата
ухвалення

23 жовтня 2024 року

**Фактичні
обставини**

У квітні 2023 року позивачка звернулася до суду з позовом до Держави Україна в особі Кабінету Міністрів України, Державної казначейської служби України про стягнення моральної шкоди, завданої каліцтвом та неефективним розслідуванням злочину. Позовна заява мотивована тим, що 13 лютого 2015 року під час артобстрілу м. Щастя Луганської області вона отримала тілесні ушкодження в результаті потрапляння снаряда в будівлю, обвалення будівлі та знаходження в зоні ураження близько 30 хвилин під палаючими уламками.

Внаслідок отриманих поранень надалі їй встановлено II групу інвалідності. Згідно з довідкою до акта огляду МСЕК серії 12AB №1055890 ОСОБА_1 встановлено довічно II групу інвалідності з 24 липня 2019 року, причина інвалідності: поранення (ушкодження здоров'я) від вибухових речовин, боєприпасів і військового озброєння 13 лютого 2015 року на території проведення антитерористичної операції.

З огляду на вказане просила стягнути моральну шкоду, завдану внаслідок терористичного акту, що призвів до каліцтва та ушкодження здоров'я, а також руйнування житла в результаті обстрілів житла, що стало можливим через незабезпечення Україною безпеки позивача шляхом облаштування сховищ або проведення евакуації цивільного населення в безпечні регіони України, не запровадження механізму відшкодування шкоди особам, які постраждали під час конфлікту та проведення антитерористичної операції у Донецькій та Луганській областях, і незабезпечення проведення своєчасного ефективного розслідування.

**Правовий
висновок
(правова
позиція)**

Особа має право на відшкодування моральної шкоди, завданої внаслідок порушення її прав (частина перша статті 23 ЦК України). Моральна шкода полягає у фізичному болю та стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я (пункт 1 частини другої статті 23 ЦК України). Моральна шкода полягає у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім'ї чи близьких родичів (пункт 2 частини другої статті 23 ЦК України). Якщо інше не встановлено законом, моральна шкода відшкодовується грошовими коштами, іншим майном або в інший спосіб (частина третя статті 23 ЦК України).

Особа має право на відшкодування моральної шкоди, завданої внаслідок порушення її прав (частина перша статті 23 ЦК України). Моральна шкода полягає у фізичному болю та стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я (пункт 1 частини другої статті 23 ЦК України). Моральна шкода полягає у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім'ї чи близьких родичів (пункт 2 частини другої статті 23 ЦК України). Якщо інше не встановлено законом, моральна шкода відшкодовується грошовими коштами, іншим майном або в інший спосіб (частина третя статті 23 ЦК України).

Частина перша статті 19 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» в редакції, чинній на час виникнення спірних правовідносин, передбачає спеціальне правило, згідно з яким відшкодування шкоди, заподіяної громадянам терористичним актом, провадиться за рахунок коштів Державного бюджету України відповідно до закону і з наступним стягненням суми цього відшкодування з осіб, якими заподіяно шкоду, в порядку, встановленому законом.

Однак передбачене у статті 19 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» право на відшкодування державою відповідно до закону шкоди, завданої терористичним актом, не породжує без спеціального закону легітимного очікування на отримання від держави Україна відшкодування за моральну шкоду, завдану позивачці внаслідок каліцтва під час терористичного акту в період проведення АТО незалежно від того, на якій території – підконтрольній чи непідконтрольній Україні – мав місце вказаний акт.

Правовий висновок (правова позиція)

У законодавстві України немає такої юридичної основи, що дає змогу визначити конкретний майновий інтерес позивачки щодо права вимоги на підставі Закону України «Про боротьбу з тероризмом» до держави про відшкодування нею моральної шкоди, завданої у зв'язку із каліцтвом у період проведення АТО.

Верховний Суд погоджується, що завдання позивачці тяжких тілесних ушкоджень та перебування її тривалий час на лікуванні безперечно зумовлює сильні моральні і фізичні страждання для неї.

Проте, як зазначила Велика Палата Верховного Суду у постанові від 12 травня 2022 року у справі №635/6172/17 (провадження №14-167цс20), проблема такої справи полягає не лише в тому, чи страждала морально позивачка, як краще у грошовому еквіваленті оцінити ці її страждання, навіть не стільки у тому, який нормативний припис необхідно застосувати для присудження відповідного відшкодування.

Позивачка не обґрунтовувала, що Держава Україна могла вжити, але не вжила заходів, які б усунули ризик її каліцтва, що держава знала про можливість обстрілу м. Щастя з боку незаконних збройних формувань у зв'язку зі збройною агресією з боку РФ і могла вжити, але не вжила заходів з попередження такого обстрілу та усунення ризику для її життя та здоров'я.

Саме собою посилення на порушення гарантій права на життя за статтею 2 Конвенції у межах контрольованої території Україною, без встановлення невиконання чи неналежного виконання державою у конкретній ситуації процесуального обов'язку, не може бути підставою притягнення її до відповідальності на підставі Конвенції та протоколів до неї.

Оскільки доводи касаційної скарги висновків судів попередніх інстанцій не спростовують, на законність та обґрунтованість судового рішення не впливають, то колегія суддів вважає за необхідне залишити касаційну скаргу без задоволення, а оскаржувані судові рішення – без змін.

Назва, номер справи, покликання

Постанова Верховного Суду у справі №206/1725/24 (провадження №61-9674св24)

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/123469258>

Дата ухвалення

20 листопада 2024 року

Фактичні обставини

Співробітники поліції прибули на виклик у зв'язку з повідомленням жінки із сусіднього будинку про те, що на восьмому поверсі на балконі перебуває мати з маленькою дитиною, яка висловлюється нецензурною лайкою та виштовхує дитину з вікна. Піднявшись на восьмий поверх вказаного будинку, було встановлено громадянку та малолітню дитину. Зі слів сусідів, громадянка неодноразово своєю поведінкою погрожує та нарікає себе та дитину на небезпеку. Постійно перебуває у стані сп'яніння та виходить з дитиною на балкон.

КП «Дніпропетровська багатопрофільна клінічна лікарня з надання психіатричної допомоги» Дніпропетровської обласної ради» 03 квітня 2024 року о 20 год 13 хв встановило діагноз: гострий поліморфний психотичний розлад без симптомів шизофренії F 23.0 та підтвердив обґрунтованість рішення про госпіталізацію у примусовому порядку відповідно до статті 14 Закону України «Про психіатричну допомогу» №1489-III від 22 лютого 2000 року.

Комісія лікарів встановила, що жінка виявляє ознаки тяжкого психічного захворювання. З огляду на вказане комісія лікарів дійшла висновку, що жінка потребує госпіталізації до психіатричного закладу відповідно до статті 14 Закону України «Про психіатричну допомогу» №1489-III від 22 лютого 2000 року.

Законодавство України про психіатричну допомогу базується на Конституції України і складається із Закону України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я», Закону України «Про психіатричну допомогу» та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до них.

Згідно зі статтею 3 Закону України «Про психіатричну допомогу» кожна особа вважається такою, яка не має психічного розладу, доки наявність такого розладу не буде встановлена на підставах та в порядку, передбачених цим Законом та іншими законами України.

Відповідно до пункту 1 принципу 15 Принципів захисту психічно хворих осіб та покращення психіатричної допомоги, коли особа потребує лікування в психіатричному закладі, необхідно докладати всіх зусиль, щоб уникнути примусової госпіталізації.

Особа, яка страждає на психічний розлад, може бути госпіталізована до закладу з надання психіатричної допомоги без її усвідомленої письмової згоди або без письмової згоди її законного представника, якщо її обстеження або лікування можливі лише в стаціонарних умовах та при встановленні в особи тяжкого психічного розладу, внаслідок чого вона: вчиняє чи виявляє реальні наміри вчинити дії, що являють собою безпосередню небезпеку для неї чи оточуючих, або неспроможна самостійно задовольняти свої основні життєві потреби на рівні, який забезпечує її життєдіяльність (стаття 14 Закону України «Про психіатричну допомогу»).

Відповідно до усталеної практики Європейського суду з прав людини особа не може вважатися «психічно хворою» та бути позбавлена волі, якщо не дотримано трьох нижченаведених мінімальних умов: по-перше, об'єктивна медична експертиза повинна достовірно встановити, що особа є психічно хворою; по-друге, психічний розлад має бути таким, що обумовлює примусове тримання особи у психіатричній лікарні; по-третє, необхідність продовжуваного тримання у психіатричній лікарні залежить від стійкості такого захворювання (пункт 96 рішення у справі «Заїченко проти України» (№2) від 26 лютого 2015 року (заява №45797/09)).

Під час вирішення справи судами надано належну оцінку висновку комісії лікарів-психіатрів щодо обґрунтування необхідності госпіталізації позивачки до КП «Дніпропетровська багатопрофільна клінічна лікарня з надання психіатричної допомоги» Дніпропетровської обласної ради» на підставі статті 14 Закону України «Про психіатричну допомогу».

Касаційна скарга адвоката жінки була відхилена. Верховний Суд підтвердив законність рішень попередніх інстанцій, зазначивши, що вони були ухвалені з дотриманням норм матеріального та процесуального права. Доводи касаційної скарги, зокрема щодо формальних порушень, не спростовували обґрунтованість госпіталізації. Суд також наголосив, що такі формальні недоліки не є підставою для скасування законного рішення, відповідно до частини другої статті 410 ЦПК України.

**Назва,
номер справи,
покликання**

**Постанова Верховного Суду
у справі 760/34682/21
(провадження №61-13979св24)**

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/123281898>

**Дата
ухвалення**

25 листопада 2024 року

**Фактичні
обставини**

У грудні 2021 року позивачка звернулася до суду з позовом до Спеціалізованої школи №149 м. Києва, Управління освіти Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації про визнання незаконним і скасування наказу про відсторонення від роботи, поновлення на роботі. Свої вимоги вона мотивувала тим, що вона працює вчителем німецької мови у Спеціалізованій школі №149 м. Києва. 08 листопада 2021 року їй було вручено наказ про її відсторонення від роботи з підстав відсутності щеплення від респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Позивачка вважала вказаний наказ незаконним і таким, що підлягає скасуванню, оскільки ні в трудовому договорі, ні в посадовій інструкції, ні в будь-якому іншому документі, що підписані між нею та відповідачем, немає зобов'язання надавати відомості про наявність щеплення з її боку, як і немає у відповідача повноважень на відсторонення її з підстав відсутності щеплення. Вказувала, що виключно Законом України «Про захист населення від інфекційних хвороб» встановлюється перелік обов'язкових щеплень, яким не передбачено щеплення проти гострої респіраторної хвороби «COVID-19», тому відсторонення працівника на підставі частини другої статті 12 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» є незаконним та безпідставним. Крім того, відмова працівника від незаконної вакцинації не може вважатися порушенням трудової дисципліни і ніхто не має права змусити людину вакцинуватися.

Згідно зі статтею 43 Конституції України кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Громадянам гарантується захист від незаконного звільнення. Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом.

У рішенні від 28 серпня 2020 року №10-р/2020 у справі №1-14/2020(230/20) за конституційним поданням Верховного Суду Конституційний Суд України зазначив, що обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина є можливим у випадках, визначених Конституцією України. Таке обмеження може встановлюватися виключно законом – актом, ухваленим Верховною Радою України як єдиним органом законодавчої влади в Україні. Встановлення такого обмеження підзаконним актом суперечить статтям 1, 3, 6, 8, 19, 64 Конституції України.

Частиною першою статті 46 КЗпП України передбачено, що відсторонення працівників від роботи власником або уповноваженим ним органом допускається у разі: появи на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння; відмови або ухилення від обов'язкових медичних оглядів, навчання, інструктажу і перевірки знань з охорони праці та протипожежної охорони; в інших випадках, передбачених законодавством.

Згідно з пунктами «б», «г» статті 10 Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я України» (далі – Закон №2801-XII) громадяни України зобов'язані у передбачених законодавством випадках проходити профілактичні медичні огляди і робити щеплення; виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством про охорону здоров'я.

Частиною шостою статті 12 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» (далі – Закон №1645-III) передбачено, що повнолітнім дієздатним громадянам профілактичні щеплення проводяться за їх згодою після надання об'єктивної інформації про щеплення, наслідки відмови від них та можливі поствакцинальні ускладнення; якщо особа та (або) її законні представники відмовляються від обов'язкових профілактичних щеплень, лікар має право взяти у них відповідне письмове підтвердження, а в разі відмови дати таке підтвердження – засвідчити це актом у присутності свідків.

Постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року №1096 передбачено, що відсторонення працівників у межах відповідних заходів боротьби з пандемією COVID-19 керівник підприємства, установи, організації проводить відповідно до статті 46 КЗпП України, частини другої статті 12 Закону №1645-III і частини третьої статті 5 Закону України «Про державну службу».

Отже, відсторонення від роботи (виконання робіт) певних категорій працівників, які відмовляються або ухиляються від проведення обов'язкових профілактичних щеплень проти COVID-19, було передбачене законом. Приписи законів України з приводу такого відсторонення є чіткими, зрозумілими та за дотримання визначеної в них процедури дозволяють працівникові розуміти наслідки його відмови або ухилення від такого щеплення за відсутності медичних протипоказань, виявлених за наслідками медичного огляду, проведеного до моменту відсторонення, а роботодавцеві дозволяють визначити порядок його дій щодо такого працівника (пункт 11 постанови Великої Палати Верховного Суду від 14 грудня 2022 року у справі №130/3548/21).

Поширення коронавірусної хвороби COVID-19 в Україні зумовлювало нагальну потребу вжиття державою певних обмежувальних заходів, пов'язаних, зокрема, з втручанням у право на повагу до приватного життя для захисту здоров'я населення від хвороби, яка може становити серйозну небезпеку, а саме: для запобігання її поширенню надалі, попередження важких ускладнень у хворих на COVID-19, мінімізації серед них кількості летальних випадків. Така мета відповідно до пункту 2 статті 8 Конвенції є легітимною.

Позивачка, як педагогічний працівник закладу освіти, за характером своєї роботи щодня контактує з великою кількістю учнів та іншими працівниками закладу освіти. Матеріали справи не містять доказів переведення закладу освіти на дистанційне навчання. Позивачка не надала належних доказів на підтвердження того, що вона зверталася до роботодавця з вимогою про переведення її на дистанційну роботу. Позивачкою не надано роботодавцю медичного висновку про наявність протипоказань до вакцинації, не доведено, що вакцинація становила шкоду для її здоров'я. Водночас саме працівник має надати роботодавцю документи, які підтверджуватимуть проходження вакцинації проти COVID-19, або надати медичний висновок про наявність протипоказань до вакцинації проти COVID-19, виданий закладом охорони здоров'я.

У спорі, що розглядається, індивідуальне право (інтерес) відмовитися від щеплення при збереженні обсягу права на працю протиставляється загальному праву (інтересу) інших учасників освітнього процесу (учні, батьки учнів, педагогічні та інші працівники закладу освіти), які провели щеплення з метою забезпечення загального блага у вигляді права на охорону здоров'я, права на безпечні умови навчання, виховання учнів, що, крім іншого, гарантується статтями 3, 27 та 49 Конституції України, статтею 21 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

З огляду на викладене колегія суддів суду касаційної інстанції погоджується з висновками судів попередніх інстанцій, що за встановлених у цій справі обставин роботодавець правомірно прийняв рішення про тимчасове відсторонення позивачки від роботи з 08 листопада 2021 року

Оприлюднені правові позиції Верховного Суду

33

Назва, дата формування, посилання на правову позицію

Щодо забезпечення обов'язкової участі захисника під час проведення освідування

08.10.2024

<https://lpd.court.gov.ua/home/search/10935>

Правова позиція

Процесуальним законом не передбачено забезпечення обов'язкової участі захисника під час проведення освідування

Назва, дата формування, посилання на правову позицію

Відсутність необхідності щодо участі захисника під час відібрання біологічних зразків (крові)

10.10.2024

<https://lpd.court.gov.ua/home/search/10960>

Правова позиція

Норми КПК не передбачають обов'язкової участі захисника під час всіх, без винятку, процесуальних дій у межах кримінального провадження, зокрема і під час відібрання біологічних зразків (крові). Процесуальна дія пов'язана з необхідністю отримання доказів (отримання зразків для експертизи), які носять об'єктивний характер, а тому вона не може розглядатися як така, що порушує право особи зберігати мовчання

Назва, дата формування, посилання на правову позицію

Щодо надання експерту медичної документації потерпілої лікувальним закладом на запит дізнавача в порядку ст. 93 КПК

10.10.2024

<https://lpd.court.gov.ua/home/search/10958>

Правова позиція

Медична документація може бути отримана в інший спосіб, також передбачений КПК України, а саме: добровільно надана безпосередньо потерпілою особою або медичною установою на запит слідчого, і лише у випадку неможливості отримати документи у такий спосіб слідчий звертається до слідчого судді з метою отримати дозвіл на тимчасовий доступ до речей та документів

Назва, дата формування, посилання на правову позицію

Щодо відібрання біологічних зразків під час проходження медичного огляду для встановлення стану алкогольного сп'яніння

11.10.2024

<https://lpd.court.gov.ua/home/search/10984>

Правова позиція

Згідно з вимогами Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, огляд водіїв-учасників дорожньо-транспортної пригоди є обов'язковим і ця процедура не є такою слідчою дією, як освідування особи у розумінні ст. 241 КПК, що регулює порядок освідування особи та ст. 245 цього Кодексу, яка вказує на необхідність дотримання вимог зазначеної статті у процесі отримання біологічних зразків

3.1. Правові позиції Європейського суду з прав людини

Назва,
номер справи,
посилання

CASE OF KAZACHYNSKA v. UKRAINE (Заяви №79412/17)

<https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=003-8081836-11300505&filename=Judgment%20Kazachynska%20v.%20Ukraine%20-%20detention%20in%20a%20psychiatric%20hospital%20for%2013%20days%20breached%20human%20rights.pdf>

Дата
ухвалення

7 листопада 2024 року

Фактичні
обставини

У червні 2013 року заявницю доставили каретою швидкої медичної допомоги до психіатричної лікарні, де вона скаржилася на тривогу та демонструвала сплутаність мислення. Госпіталізація до лікарні була проведена на підставі документа, в якому зафіксовано усвідомлену згоду заявниці. Під час перебування у лікарні заявниці діагностували гострий поліморфний психотичний розлад із симптомами шизофренії. Їй кололи нейролептики, а також її неодноразово прив'язували до ліжка для стримування. Заявниця стверджувала, що під час лікування їй не давали доступу до ванної кімнати, не дозволяли гуляти на свіжому повітрі, піддавали дії постійного освітлення в нічний час, змушували виконувати обов'язки прибиральниці та доглядати за іншими пацієнтами, не дозволяли вдягати чистий одяг або спідню білизну, а також забороняли зустрічі з членами її родини. У вересні 2014 року заявниця добровільно пройшла стаціонарне психіатричне обстеження у Вінницькій обласній психіатричній лікарні, яке встановило, що вона не страждала на жодні психічні розлади. У 2014 та 2016 роках заявниця подавала заяви та скарги до різних органів державної влади, у тому числі і до правоохоронних органів, на її госпіталізацію, незаконне тримання та жорстоке поводження в лікарні. Працівники поліції у червні 2016 року порушили кримінальне провадження за статтю 151 Кримінального кодексу України («незаконне поміщення в психіатричний заклад»). Розслідування двічі закривалося та відновлювалося у зв'язку з відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення та у зв'язку із закінченням строків давності та невстановленням особи правопорушника. Жодного кримінального провадження за твердженнями заявниці про жорстоке поводження порушено не було. У листопаді 2020 року у відповідь на скаргу заявниці Херсонський апеляційний суд ухвалою встановив, що розслідування було неефективним, а органи досудового розслідування не здійснили перевірку тверджень заявниці. Після окупації м. Херсон Російською Федерацією матеріали справи були втрачені, і вони не підлягали відновленню на підставі записів. Розслідування усе ще триває. До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявниця скаржилася за статтями 3, 8 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на незаконність її примусового поміщення та тримання в психіатричній лікарні, а також на жорстоке поводження та неефективне і невинуватиме тривале розслідування її скарг щодо жорстокого поводження в лікарні

Правовий
висновок
(правова
позиція)

Європейський суд вирішив розглядати ці скарги за статтю 3 та пунктом 1 статті 5 Конвенції. Розглядаючи скарги заявниці на незаконне поміщення та тримання в психіатричній лікарні, Європейський суд зазначив, що порядок примусового лікування на національному рівні був повністю проігнорований: не було проведено ані огляду комісією лікарів-психіатрів, ані ухвалено судові рішення, яким було санкціоновано госпіталізацію заявниці. Крім того, не було достовірно доведено, що заявниця була психічнохворою до моменту її госпіталізації, а психіатричне обстеження, проведене через рік, показало, що вона не страждала на жодні психічні розлади. З огляду на зазначене Європейський суд дійшов висновку, що тримання заявниці в психіатричній лікарні було незаконним, і констатував порушення пункту 1 статті 5 Конвенції. Щодо непровадження органами державної влади ефективного розслідування скарг заявниці на жорстоке поводження в психіатричній лікарні Європейський суд зауважив, що попри конкретні клопотання заявниці національні органи влади ніколи не проводили розслідування її тверджень про жорстоке поводження. Водночас розслідування у кримінальному провадженні за фактом незаконного поміщення в психіатричний заклад не вказувало на серйозні зусилля встановити відповідні факти. Крім того, це провадження двічі закривалося, а потім відновлювалося за скаргами заявниці. Такі неодноразові закриття в межах одного провадження виявляють серйозний процесуальний недолік. Європейський суд зазначив, що від призначеного у цій справі нового розслідування навряд чи можна очікувати результативності з огляду на втрату матеріалів справи.

Правовий висновок (правова позиція)

Тому розслідування не можна вважати ефективним. Щодо скарг на жорстоке поводження із заявницею у психіатричній лікарні Європейський суд дійшов висновку, що існування будь-якої медичної необхідності у застосуванні до заявниці примусового психіатричного лікування доведено не було. Також Європейський суд зауважив, що медичні документи заявниці не містять жодних доказів, що заявниця становила небезпеку для себе чи інших осіб, або що такі заходи застосовувалися у відповідь на спробу напасти на когось. Натомість обставини свідчать, що фізичне обмеження застосовувалося до заявниці з єдиною метою — обмеження її свободи пересування. Таке незаконне та свавільне поводження перевищувало поріг суворості, необхідний для застосування статті 3 Конвенції, і могло щонайменше викликати у заявниці почуття страху, страждання та неповноцінності. Тому заявницю було піддано поводженню, яке суперечило статті 3 Конвенції. У контексті наведеного Європейський суд дійшов висновку, що було порушено матеріальний та процесуальний аспекти статті 3 Конвенції

Назва, номер справи, покликання**CASE OF BLAGOVESHCHENSKA AND BORYSENKO v. UKRAINE)
(Заяви №№30182/17 та 32155/17)**

<https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22001-237577%22%5D%7D>

Дата ухвалення**10 жовтня 2024 року****Фактичні обставини**

У листопаді 2004 року, невдовзі після операції на очах у приватній клініці, у заявниць з'явилися післяопераційні ускладнення. Бактеріологічне дослідження виявило наявність збудника *Pseudomonas aeruginosa* (синьо-зеленого гною) в очах заявниць. Внаслідок запалення перша заявниця втратила зір на лівому оці, а друга заявниця — на правому. Першу заявницю офіційно визнали інвалідом другої групи. У грудні 2004 року прокуратура Харківської області порушила кримінальну справу проти посадових осіб клініки у зв'язку з неналежним виконанням професійних обов'язків медичними працівниками згідно з частиною першою статті 140 Кримінального кодексу України, строк давності притягнення до кримінальної відповідальності за якою становив три роки. Обидві заявниці отримали статус потерпілих у кримінальному провадженні. В остаточному висновку судово-медичної експертизи, закінченої у 2008 році, було підтверджено декілька недоліків, допущених працівниками клініки, у тому числі порушення норм з охорони здоров'я та несвоєчасне повідомлення про випадок, проте не було остаточно встановлено джерело походження збудника або точний спосіб зараження. Експерти не змогли встановити прямий причинно-наслідковий зв'язок між діями працівників клініки та станом здоров'я заявниць. Після внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України у липні 2007 року справу було передано з прокуратури до міліції. У липні 2008 року розслідування було закрито у зв'язку з неможливістю встановити особу (осіб), яка вчинила кримінальне правопорушення. Попри це у своїх письмових відповідях у грудні 2008 та у жовтні 2012 прокуратура повідомляла заявниць, що кримінальне розслідування все ще тривало, і справа залишалася під наглядом прокуратури. На черговий запит заявниць у 2016 році прокуратура повідомила їм, що кримінальне провадження було закрито у липні 2008 року. Того ж дня розслідування було відновлено, а відомості про нього було внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань. У січні 2018 року кримінальне провадження було закрито слідчим поліції у зв'язку з відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення. Інформація про будь-які слідчі дії, проведені у період від відновлення розслідування до його закриття, відсутня. До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявниці скаржилися за статтями 3 і 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на те, що неналежне виконання професійних обов'язків медичними працівниками клініки призвело до завдання серйозної шкоди їхньому здоров'ю, а розслідування випадку було тривалим і неефективним, і що у зв'язку з розслідуванням у кримінальному провадженні вони не могли звернутися до цивільних судів із позовом проти приватної клініки про відшкодування шкоди, а прокуратура приховала від них факт закриття кримінального провадження

**Правовий
висновок
(правова
позиція)**

Європейський суд вирішив розглянути ці скарги за статтею 8 Конвенції. Розглянувши скарги заявниць, Європейський суд встановив, що невинувато тривале розслідування більше тринадцяти років, яке не змогло встановити прямий причинно-наслідковий зв'язок між діями персоналу клініки та проблемами зі здоров'ям, яких зазнали заявниці, перешкоджало їм отримати доступ до провадження, у межах якого їм могло би бути надано відшкодування шкоди, при цьому органи державної влади послідовно приховували від заявниць інформацію про постанову про закриття провадження. Європейський суд зауважив, що органи державної влади діяли недобросовісно, неодноразово запевняючи заявниць у тому, що розслідування тривало і необхідні слідчі дії проводилися, попри той факт, що насправді воно було закрито задовго до цього. Стосовно можливості ініціювання цивільного провадження після закриття кримінального провадження Європейський суд зазначив, що, навіть припустивши, що такий засіб юридичного захисту був доступний у відповідний момент, він би не розв'язав головне питання щодо тривалості кримінального провадження, яке є основою скарг заявниць. З огляду на зазначене Європейський суд дійшов висновку, що заявниць було позбавлено належного судового реагування, яке б відповідало вимогам захисту права на особисту недоторканість, і констатував порушення статті 8 Конвенції

IV. ПУБЛІКАЦІЇ ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ

37

4.1. Наукові та науково-практичні публікації у сфері діяльності Комітету

Сенюта І. Я. Практикум до Порадника забезпечення належної якості лікування і догляду за пацієнтами в закладах охорони психічного здоров'я України. Проект Ради Європи «Підтримка впровадження європейських стандартів захисту прав людини в Україні». Київ. 2024 // URL: <http://surl.li/krykop>

Сенюта І. Я. «Який документ необхідно надати суб'єктові персональних даних (пацієнтові/законному представнику пацієнта) при обробці персональних даних у закладі охорони здоров'я чи у ФОП, яка провадить господарську діяльність із медичної практики: згоду на обробку персональних даних чи повідомлення про обробку персональних даних?» Практикуючий лікар, том 14, №3, 2024. С. 48 – 49;

Сенюта І. Я. Закон України про паліативну допомогу: to be or not to be». Теорія і практика інтелектуальної власності. №3. 2024. С. 108 – 115.

Миколаєць Ю. М. «Як подати звернення до профспілки, щоб поліпшити умови праці, опублікована у спеціалізованому щомісячному журналі «Довідник головної медичної сестри», №10, жовтень 2024, С. 33 – 37;

Миколаєць Ю. М. «Лікарська таємниця: правомірне розкриття на зовнішні запити», журнал «Головний бухгалтер медичного закладу», №10 / 2024, жовтень;

Миколаєць Ю. М. Перевірки ЗОЗ під час воєнного стану: на які чекати і що врахувати. Спеціалізований щомісячний журнал «Управління закладом охорони здоров'я». №11(214) листопад 2024. С. 10 – 20;

Миколаєць Ю. М. Медичні огляди: Порядок проведення, оплата, відповідальність. Журнал «Головний бухгалтер медичного закладу». №11/2024, листопад;

Миколаєць Ю. М. Заява про звільнення через адвоката: чи правомірно. Спеціалізований щомісячний журнал «Кадровик-01». №11 (216) листопад 2024. С. 59 – 60;

Миколаєць Ю. М. Ціна помилки в медичній документації. Приклади із судової практики. Журнал «Головний бухгалтер медичного закладу». №12 / 2024, грудень.

4.2. Публікації членів Комітету, які не належать до наукових (блоги та соціальні мережі, вебсторінки):

Миколаєць Ю. М. Консультації на платформі Експертус Медзаклад: Як зняти з військового обліку заброньованого працівника [Електронний ресурс] / Ю. М. Миколаєць: <http://surl.li/itavnj>

Миколаєць Ю. М. Особливості забезпечення прав та інтересів дитини у сфері охорони здоров'я: <http://surl.li/iysbbw>

Миколаєць Ю. М. Консультації на онлайн-платформі Експертус Медзаклад: Які перевірки ЗОЗ можливі під час воєнного стану: <http://surl.li/rhkkzu>

